

Catalunya Cristiana

f/catalunyacristiana

instagram catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

@catalunyacristiana.bsky.social

@catorcristiana

catalunya cristiana

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Formar-se junts per servir millor

El curs 2025-2026 comença amb 40 seminaristes al Seminari Major Interdiocesà i 20 al Seminari de Terrassa

P 8-13

Vuit dels quaranta seminaristes del Seminari Major Interdiocesà, a l'Ateneu Universitari Sant Pacià.

VIDA ECLESIAL

Barcelona i Tarragona celebren les seves festes patronals

P 18-19

© Dr. Guillermo Simón

MONTSERRAT

El Mil·lenari es fa present a Roma

P 40

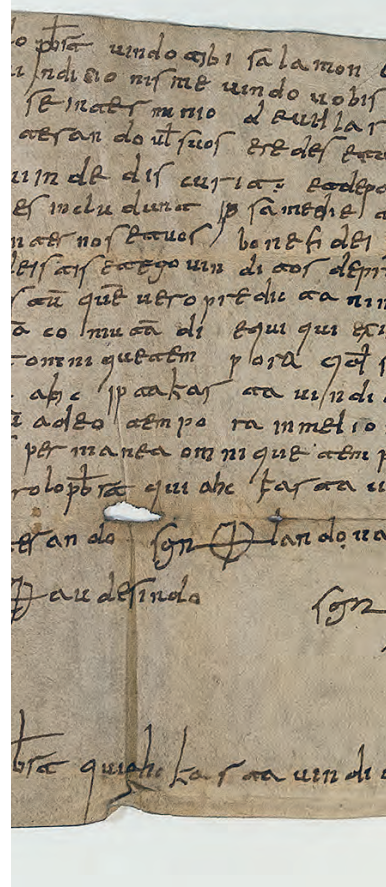
Agustí Codinachs

SUMARI

5 OCTUBRE 2025

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	14
Reportatge	24
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	38
Agenda	46
Des del carrer	47

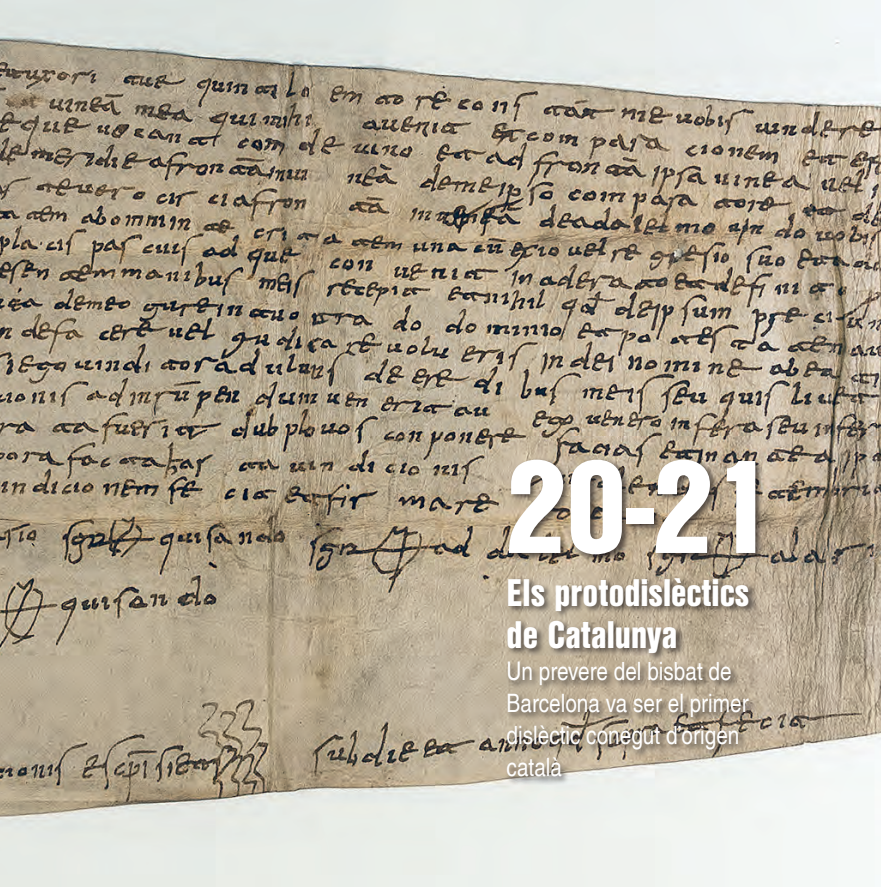

16-17

Un Papa contra la polarització

Primera entrevista a Lleó XIV

20-21

Els protodislèctics de Catalunya

Un prevere del bisbat de Barcelona va ser el primer dislèctic conegut d'origen català

24-28

Gresol educatiu de les escoles diocesanes de Tarragona

La Fundació Sant Fructuós engloba els sis centres educatius propietat de l'arxidiòcesi

38-39

Nou estudi del "Llibre vermell de Montserrat"

És obra del P. Gregori M. Estrada

EDITORIAL

Anhel de pau, llibertat i fraternitat

Santa Tecla a Tarragona, la Mare de Déu de la Mercè a Barcelona i la Mare de Déu de Misericòrdia a Reus són les festes patronals que han marcat l'actualitat religiosa de la darrera setmana de setembre. Són dates assenyalades en el calendari d'aquestes ciutats que ens recorden el nostre origen històric, cultural i religiós i que han esdevingut, com va dir l'arquebisbe Joan Planellas, "antropologia del poble".

Les festes patronals, però, no únicament ens parlen de passat i tradició sinó que ens projecten al present i al futur, perquè com va assenyalar el compositor Gustav Mahler "la tradició no és el culte de les cendres, sinó la custòdia del foc". Per això les homilies dels nostres pastors, en aquest cas dels dos arquebisbes metropolitans, són seguides amb molta atenció, perquè aporten una mirada actual sobre la societat i el món.

Els arquebisbes de Barcelona i de Tarragona han llençat un missatge clar i diàfan a favor d'una societat construïda sobre els pilars de la justícia, la llibertat, la unitat, la igualtat i la fraternitat, i també de l'esperança en l'escaiença de l'Any jubilar. Alhora que han fet sentir també l'anhel de pau de tota la comunitat cristiana en un món marcat per la guerra, la polarització i la desigualtat. Com va dir el cardenal Joan Josep Omella, "preguem Déu perquè, per intercessió de la Mare de Déu de la Mercè, inspirei els nostres governants, reunits aquests dies a Nova York amb motiu de l'Assemblea General de les Nacions Unides, perquè facin possible la pau que tant anhelem".

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (48 NÚMEROS)

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e _____

Forma de pagament

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (*ompliu ordre adjunta)

*Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular del compte _____

Tel. titular del compte _____

A/e titular del compte _____

IBAN

--	--	--	--

ENTITAT

--	--	--	--

OFICINA

--	--	--	--

DC

--	--

COMPTE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

DATA (DD/MM/AA)

--	--	--	--	--

Lliureu aquesta butlleta a:

Fundació Missatge Humà i Cristià
(Catalunya Cristiana)

Departament de Subscripcions

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Signatura del titular

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 del 13 de desembre, autoritzo la Fundació Missatge Humà i Cristià a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat, així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Fundació Missatge Humà i Cristià amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

La setmana a les Xarxes

PAPA LLEÓ XIV

@Pontifex_es

25/09/2025

En un món en què els més fràgils són els primers de patir els efectes devastadors del canvi climàtic, la desforestació i la contaminació, la cura de la creació esdevé una qüestió de fe i d'humanitat. #TempsdeLaCreació

IGNASI MORETA

@IgnasiMoreta

24/09/2025

Editor de *Fragments*

Setmana del Llibre en Català. Antologia de comentaris dels lectors: "De la col·lecció dels Manaments, ja tinc els deu primers. En fareu més?"

RAMON BASSAS

@ramonbassas

23/09/2025

Director general d'Afers Religiosos

Espadaler entrega el 12 Memorial Cassià Just a la professora Cristina Steegmann Pascual

PILARÍN BAYÉS

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

MONTSERRAT, A ROMA PEL MIL·LENARI

Montserrat: una contribució benedictina a la construcció d'Europa. Aquest és el títol d'una exposició que està oberta a Roma de l'1 al 14 d'octubre i que es va inaugurar oficialment el divendres dia 3. La mostra, instal·lada al Palau de la Cancelleria amb motiu del Mil·lenari de l'abadia, ofereix un recorregut immersiu per la història i els valors del monestir. En l'acte formal d'obertura, van participar representants de la cúria romana, l'abat Manel Gasch, el comissari Bernat Juliol i el president de la Generalitat, Salvador Illa, amb

actuació musical de l'Escolania. Coincidint amb l'exposició, de la qual vam parlar el 24 de setembre al programa *Sense distància* i el mateix 3 d'octubre a *El matí*, Roma ha acollit també una edició especial del Festival de Peralada. De l'1 al 3 d'octubre i entre altres activitats, destaquen una conferència, el dia 2, de Jordi-Agustí Piqué i del compositor Bernat Vivancos a la Reial Acadèmia d'Espanya i un concert de l'Escolania de Montserrat, divendres 3, a la basílica de Sant'Anselmo all'Aventino.

Zoom MACIÀ GRAU

©Vatican Media

El cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, va ser rebut el 20 de setembre passat en audiència privada pel papa Lleó XIV al Vaticà. A la trobada, a la qual també van assistir els bisbes auxiliars Javier Vilanova i David Abadías, i el secretari personal del cardenal, mossèn Marc Labori, l'arquebisbe va informar al Pontífex sobre la situació de la diòcesi, així com del progrés de les obres de la Sagrada Família.

L'efemèride JOAN PALLARÈS-PERSONAT

6 octubre del 1979

Joan Pau II és el primer Papa que visita la Casa Blanca als Estats Units

Mirada al món

Escolta, Europa

ALFONS CALDERÓN
Cristianisme i Justícia

Enguany complim 75 anys de la declaració Schuman, precursora de la Unió Europea. I 40 anys del tractat d'adhesió d'Espanya. Dos aniversaris per celebrar el bé que aporta la UE, malgrat les limitacions. L'objectiu de la Unió és reforçar la pau entre els seus integrants. Els primers signants estaven a l'epicentre de les dues pitjors guerres de la història. I ho ha fet de manera innovadora, tot mancomunant els seus interessos, primer industrials i després econòmics, per arribar a crear de manera lliure i progressiva una cooperació fructífera en diferents àmbits. Pocs haurien imaginat llavors l'èxit: bona part del continent no havia gaudit abans de tant progrés material i humà.

Schuman o De Gasperi, per citar només dos dels fundadors, eren polítics de virtut provada

Per a Espanya ha significat conso-
lidar el règim democràtic, augmentar
el nivell de vida i beneficiar-se de la
solidaritat dels socis més rics que han
contribuït a finançar les principals
obres i infraestructures.

D'aleshores ençà, la Unió ha patit
crisis diverses, lògiques en qualse-
vol trajectòria dilatada. Actualment
conflueixen diferents reptes: con-
flictes bèl·lics a les pròpies fronteres;
imposicions d'un aliat com els Estats
Units, que s'allunya; ascens de no-
ves potències com l'Índia i la Xina;
increment del totalitarisme a nivell
mundial; acollida de molts novin-
guts d'altres cultures; polarització
al si dels propis països en una soci-
etat més líquida; massa partidismes

que s'allunyen del bé comú, etc. Tot
això tensa les costures d'una Unió,
més necessària que mai, creada sota
unes condicions d'estabilitat que avui
semblen trontollar. I que no deixa de
reflectir la situació interna dels seus
membres.

Schuman, que dona nom al pri-
mer document, o De Gasperi, per citar
només dos dels fundadors, a més de
posseir innegables capacitats de ser-
vei, eren polítics de virtut provada,
pacients i generosos. Facilitaven el
consens necessari per construir, tot
tocant de peus a terra, un futur millor
per a tots. No ens caldrien més líders
així? Per què no ho demanem? Per
cert, tots dos es troben en procés de
beatificació. ■

La sal de la terra

La veritat, l'amor i el sofriment

**ADRIÀ
CASTELLÓ MARTÍ**
Estudiant de Filosofia de la
Universitat Autònoma de
Barcelona

Seguir una vocació és viure de veritat i és sofert perquè comporta estimar incondicionalment

El filòsof Gianni Vattimo deia citant Heidegger: "La idea de veritat com a objectivitat que 's'imposa' i serveix per 'donar raó' conté un germen de violència, que infecta la metafísica des de la seva arrel més profunda."

No podem eludir que, en nom de la Veritat, del Bé o de Déu, l'home ha comès grans atrocitats. Ara bé, l'Església —afirmem— és la que proclama la veritat... Alguns es pregunten: com pot l'Església ser herald de la veritat o Déu, mots que han fet tant de mal al llarg de la història?

L'antropòleg francès René Girard, discutint amb Vattimo, li deia: "Per al catolicisme no hi ha diferència entre amor i veritat." La veritat

no és abstracta, sinó present en el desvetllament de l'amor. Per això podem afirmar que *Deus caritas est* i *Deus veritas est*. Sant Agustí deia que l'Església no és portadora de la veritat, sinó que aquesta s'ha apropiat a l'Església i l'ha fregada; per això la proclama amb alegria.

La veritat s'ha de prendre serio-
sament. És profunda, i cal esforç per
cercar-la. Paul Tillich deia: "L'únic
camí que mena cap a la veritat és el
sofriment." Això sembla dur, però
és l'experiència més profunda de
l'amor. L'amor és veritat i és dur: cal
treballar-lo, cal renunciar a molt per
ell. En nom de la veritat, els profetes
condemnen el mal; Crist s'entregà;
si hi ha amor, es desvetlla el rostre

de Déu a la terra, la transcendència
en la immanència. Per això diem que
la veritat és amor i l'amor és veritat,
perquè en nom de l'autèntica veritat,
l'home pot executar l'àgape. Per al
cristià, l'amor ens porta a la joia i a
l'esperança en un món on Déu eixu-
garà tota llàgrima (Ap 21,4).

Seguir una vocació és viure de ve-
ritat i és sofert perquè comporta es-
timar incondicionalment, com Déu.

"El món és profund, més profund
del que creia el dia. Profund és el do-
lor. La joia és més profunda encara
que la pena. Diu el dolor: Fora d'ací!
Ves-te'n! Però la joia vol tota l'eter-
nitat, vol una profunda, pregona eter-
nitat!" Pareix un text místic, però és
de Nietzsche; quines coses! ■

En un món marcat per la por i el recel, l'hospitalitat esdevé un veritable signe evangèlic i una manifestació del respecte a la dignitat de cada persona

Portadors d'esperança

CARD. JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona

El papa Francesc va proposar celebrar conjuntament la Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat i el Jubileu dels Migrants i del Món missioner. El papa Lleó XIV ha fet seva aquesta proposta i, amb motiu d'aquesta efemèride que avui celebrem, ha publicat un missatge que porta per títol: *Migrants, missioners d'esperança*.

En el marc d'aquesta Jornada jubilar percebem amb la mirada de Jesús tot el que ens aporten les persones que arriben a casa nostra buscant un futur millor. En un món marcat per la incertesa, la violència i les fronteres tancades, moltes persones que han deixat la seva terra ens recorden que la vida és un camí, que la fe és una

recerca i que l'esperança és més forta que la por.

A la nostra Església de Barcelona, cada dia hi arriben homes i dones que porten en el cor històries de sofriment, de desplaçament i de precarietat. Tanmateix, també hi arriben esperances noves, capacitat de resistir, fam de futur i una profunda confiança en Déu. Ens preguntem com els podem acollir, com convertim les nostres parròquies, comunitats i institucions en espais oberts que siguin la casa de tots.

Aquells que acollim no són només receptors de la nostra ajuda, sinó també "missioners" que ens interpel·len. La seva presència ens evangelitza: ens fa sortir de la comoditat, ens obre a la fraternitat universal i ens convida a construir una Església més pobra i propera, més servidora i humil.

Per això, en aquest temps de conversió pastoral que vivim com a diòcesi, la migració és una crida a revisar les nostres estructures i els nostres cors. Reformar-se no vol dir simplement organitzar millor, sinó posar Jesús al centre i acollir els nou-

vinguts com Ell ho faria. Cal aprendre a escoltar, a acompanyar i a conviure amb aquells que arriben. En un món de vegades marcat per la por i el recel, l'hospitalitat esdevé un veritable signe evangèlic i una manifestació ferma del respecte a la dignitat de cada persona.

Acollir les persones migrants no és només un deure humà, és una petició insistent de Déu que ressona en tota la Bíblia. És també una oportunitat d'aprendre i d'avançar, perquè ells ens ensenyen a tenir esperança, a creure quan tot és incert, a estimar malgrat el dolor, a ser forts enmig de les proves. Ens mostren que l'esperança cristiana no és un somni fràgil, sinó una força que ens transforma i ens obre camins nous.

Benvolguts germans i germanes, que Maria, Mare de l'Esperança, ens ajudi a ser comunitats i famílies que obrin portes i cors. No tinguem por de deixar-nos evangelitzar per aquells que, en la seva fragilitat, són portadors d'una esperança viva. Que la nostra Església diocesana sigui cada vegada més una llar on tothom se senti acollit. ■

Els seminaristes de les diòcesis catalanes, amb excepció de Terrassa, comencen un nou curs que els oferirà una experiència rica i diversa

EL SEMINARI MAJOR INTERDIOCESÀ: UN PROJECTE UNITARI I ENRIQUIDOR

MACIÀ GRAU

Barcelona

El nou Seminari Major Interdiocesà, on es formen tots els seminaristes de les diòcesis catalanes, amb excepció dels de Terrassa, ja és una realitat. El 15 de setembre passat, els futurs preveres van començar aquest nou curs, que ha generat un gran interès mediàtic. Va ser després de la reunió de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET) del mes de juliol, quan els bisbes finalment van aprovar per unanimitat la incorporació dels seminaristes de Barcelona i de Sant Feliu de Llobregat al Seminari Major Interdiocesà. Com van explicar, la unificació va seguir les disposicions rebudes de la Congregació per al Clergat i de Seminaris, així com el que es va tractar en la trobada dels prelats amb el papa Francesc el novembre de 2023.

Els seminaristes del Seminari Major Interdiocesà van preparar el nou curs amb una convivència al Noviciat de La Salle de Can Pareres (Anoia).

El mateix dia del comunicat de la CET, ja es va anunciar que el nou model de Seminari es basaria en tres comunitats, diversificades en dues seus, sense diferenciar els seminaristes segons les seves diòcesis de procedència: els joves de l'etapa propedèutica o curs introductori, que viurien a l'edifici del carrer Diputació, 231, els de l'etapa discipular o bienni filosòfic, que també residirien al carrer Diputació, i els de l'etapa configurativa o trienni teològic, que havien d'ocupar les dependències del carrer Casp, 49. Ara, dos mesos més tard, els 40 seminaristes que formen part del Seminari Interdiocesà i els seus formadors, liderats pel rector, Mn. Pere Oliva, ja han posat en pràctica la proposta i han començat aquesta nova etapa seminarística i formativa. Per conèixer quines han estat les seves primeres impressions, parlem amb ells i amb el mateix Mn. Pere Oliva, que ens explica totes les novetats i quins són els beneficis de la nova estructura.

TRES COMUNITATS, UN MATEIX SEMINARI

Un dels seminaristes que ha viscut de primera mà aquest canvi és l'Arturo María Gavilán, de la diòcesi de Barcelona. Actualment l'Arturo cursa el cinquè any al Seminari, és a dir, l'etapa final, la configurativa, on també es troben els diaques, encara que alguns ja resideixen a les seves parròquies. Després d'estar tots els anys anteriors a l'edifici del Seminari Conciliar, al carrer Diputació, ara l'Arturo s'ha traslladat al carrer Casp, on conviu amb altres seminaristes de diverses diòcesis que es troben en la mateixa etapa. Com reconeix, tant ell com els seus companys han viscut el canvi amb una especial il·lusió: "En teníem moltes ganes, és molt enriquidor poder conviure amb seminaristes d'altres diòcesis, celebrar l'eucaristia plegats i compartir els àpats." I afegeix: "Ho estem vivint amb esperança, perquè hem fet el que volien tant Francesc

com Lleó XIV. S'havia parlat des de feia temps de com gestionar aquesta situació, i teníem moltes ganes de fer aquest pas."

La majoria dels seminaristes amb qui conviu ja es coneixien gràcies a les activitats conjuntes que s'organitzen durant l'any, com el torneig de Sant Josep o les mateixes classes a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, on també es relacionen amb els seminaristes de Terrassa. No obstant això, els formadors del Seminari van creure oportú organitzar unes convivències prèvies a l'inici de curs que van ajudar a enfortir el vincle amb els joves de les diverses diòcesis. La trobada va tenir lloc a l'antic noviciat de Can Pareres (Anoia), i va ser el primer encontre de tots els seminaristes. "Ens va ajudar molt a preparar el curs. Vam tenir moments de pregària, xerrades i excursions", explica Mn. Pere Oliva, que valora l'experiència de manera positiva: "Com vaig dir la primera nit de les convivències, hi hagué un vespre i

L'Arturo, a l'esquerra, i en Marçal, a la dreta, a l'Ateneu Universitari Sant Pacià.

un matí, fou el primer dia, i Déu veié que era bo. En aquest sentit, valorem el fet que els seminaristes de diverses diòcesis puguin compartir aquest camí de discerniment cap al sacerdoti.”

Aquesta convivència va ser també la primera presa de contacte entre els nous seminaristes que han entrat aquest curs al Seminari Interdiocesà. En total són 10: quatre de la diòcesi de Barcelona, tres de Tortosa, dos de Tarragona i un de Solsona. Tots ells ja estan instal·lats a l'edifici del carrer Diputació, on conviuen amb els 13 joves de l'etapa discipular. Un d'ells és el Marçal Privat, de la diòcesi de Girona. Com explica, la primera etapa, que ja ha superat satisfactòriament, és un moment en el qual es fa un discerniment profund de la vocació: “El seguiment és més intens en aquesta etapa, el formador està més present i t'ajuda a entendre què significa ser prevere. A mesura que passen els anys, hi ha una claredat de la vocació que es va

consolidant. Les altres etapes estan centrades en la formació teològica a la Facultat de Teologia de Catalunya, que és una carrera de cinc anys.”

Tot i que la nova estructura separa les tres comunitats, els seminaristes viuen una experiència plenament unificada, i resten a l'espera de les noves propostes dels formadors, com són la possibilitat de celebrar dinars conjunts setmanals entre els seminaristes de les tres etapes. “Això ajudarà a mantenir el contacte entre tots nosaltres”, reconeix el Marçal, que ens manifesta que està molt a gust amb el nou format: “Les convivències van donar un bon to per començar el curs, actualment estic molt a gust al carrer Diputació amb els nous companys. A més, tenim un nou formador, Mn. Ignasi Fuster, vicerector de l'etapa discipular, amb qui estem molt satisfets.” En aquest sentit, Mn. Pere Oliva ens explica que durant aquest estiu els formadors s'han reunit amb el bisbe delegat del Seminari, Romà Casanova, per parlar de les activitats extraordinàries que s'organitzaran, sempre seguint l'esquema del Seminari Interdiocesà tradicional.

UN MODEL ENRIQUIDOR

Un dels trets característics d'aquest nou model del Seminari Interdiocesà és sens dubte la convivència entre seminaristes que venen de realitats molt diverses. Aquest fet el destaquen tant en Marçal i l'Arturo com Mn. Pere Oliva: “És enriquidor per a ells poder estar plegats. Provenen de comunitats cristianes molt diverses, algunes de rurals, altres del món metropolità, com Barcelona, però al final tots són joves als quals el Senyor ha cridat a fer el camí de servei a l'Església. En aquest període al Seminari, compartiran les seves experiències i aniran adquirint noves capacitats, noves maneres de veure les coses”, diu el rector del Seminari.

Per tal de viure i aprendre quina és la realitat de la diòcesi on han de servir, cada seminarista té assignada una parròquia on va els caps de setmana. Aquest servei depèn de cada bisbat, ja que, com recorda Mn. Pere Oliva, encara que els seminaristes de Barcelona i Sant Feliu s'hagin incorporat al Seminari Interdiocesà, cadascun d'ells manté el vincle amb

la seva diòcesi d'origen: “Tots tenen el seu rector al seu bisbat, que és el que s'encarrega sobretot del tema pastoral del cap de setmana. A Barcelona, per exemple, aquest responsable és Mn. Salvador Bacardit, que cuida la formació dels nois en la tasca pastoral dels caps de setmana.” D'aquesta manera, cada divendres després de dinar, cada seminarista ja sap a quina parròquia ha d'anar, i hi col·labora fins al diumenge a les deu de la nit, quan es reprèn la vida col·lectiva al Seminari.

Això permet als seminaristes compartir les seves realitats, un dels aspectes clau d'aquesta etapa, com exposa en Marçal: “S'aprèn molt dels altres. Els companys et poden donar idees, és molt enriquidor. És un dels punts forts de tenir un Seminari Interdiocesà, perquè al final tots som Església, encara que siguem de diferents llocs.”

PERE OLIVA
“És enriquidor per a ells poder estar plegats. Provenen de comunitats cristianes molt diverses, algunes de rurals i altres del món metropolità, com Barcelona”

MARÇAL PRIVAT
“Si finalment han decidit fer el pas aquest any és perquè van veure que l'any passat ens va anar molt bé”

ARTURO MARÍA GAVILÁN

“Ho estem vivint amb esperança, perquè hem fet el que volien tant Francesc com Lleó XIV”

En aquest sentit, l'Arturo, que els caps de setmana fa el servei a la parròquia de Santa Agnès de Barcelona, reconeix que el treball amb el rector i els feligresos és una gran font d'aprenentatge. “Tinc molta sort perquè estic en una parròquia molt viva, els divendres fem catequesi a adolescents, el diumenge per als nens que preparen la comunió... ajudem en tot el que podem. També fem recessos diversos, com per exemple d'Emmaús, que estan a l'ordre del dia. Espero poder seguir aquí almenys un o dos anys més, perquè n'aprenc molt”, explica.

En definitiva, el nou model del Seminari Major Interdiocesà no només respon a una qüestió pràctica d'unificació o d'optimització de recursos, sinó que sobretot posa en relleu la importància de la convivència i de la riquesa de compartir camins diversos en una mateixa vocació. L'any passat, sense anar més lluny, en Marçal ja va poder viure un tast d'aquesta proposta, ja que els alumnes del curs introductori de totes les diòcesis van viure junts al Seminari de Barcelona: “Va ser una mica com la prova, o la primera fase del Seminari unificat, i si finalment han decidit fer el pas aquest any és

La convivència a Can Pareres va combinar moments de pregària amb xerrades de formació i excursions a la natura.

perquè van veure que ens va anar molt bé”, reconeix.

Ara, s'ha confirmat la consolidació del projecte: viure junts, formar-se junts i créixer junts en la fe i en la dimensió humana i pastoral. La diversitat de procedències, de diòcesis i fins i tot de cultures —ja que alguns dels seminaristes arriben també d'altres països, com Colòmbia— aporta una visió més àmplia i obre horitzons, tal com remarcava el papa Francesc quan ens advertia del perill de seminaris petits i tancats. L'experiència de comunitat més gran permet als seminaristes enfortir el seu discerniment, consolidar l'amistat i el suport mutu, i preparar-se millor per al servei a les parròquies i a la missió de l'Església. Així, aquest canvi es pot llegir com una aposta decidida per una formació més integral, més oberta i més enriquidora, que no sols mira el present, sinó que construeix el futur de les nostres comunitats cristianes. ■

EL SEMINARI DE TERRASSA INICIA EL CURS AMB 20 SEMINARISTES

El Seminari de Terrassa ha començat aquest nou curs sense canvis estructurals. Aquest any compta amb 20 seminaristes, quatre dels quals són noves incorporacions, procedents de Sabadell, Cerdanyola, Sant Cugat i Vallldoreix. Durant la nostra visita a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, on comparteixen l'aula els seminaristes de Terrassa i els de les altres diòcesis, ens

expliquen que hi ha una gran relació entre els joves dels dos seminaris, tot i que no comparteixen el lloc de residència. De la mateixa manera que ho van fer a l'Interdiocesà, a Terrassa també es van organitzar unes convivències de tres dies per preparar el curs. Van tenir lloc al Casal de la Visitació, a Can Xammar, a l'Ametlla del Vallès, i van comptar amb la participació del bisbe Salvador Cristau.

COLLBATÓ EMOCIONA!

OFICINA DE TURISME:

C/ Pau Bertran, 1

08293 Collbató, Barcelona

Telèfon: 930 29 83 26

turismecollbato@pedratour.com

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana informem sobre la primera **entrevista** al papa **Lleó XIV**, assistim a les festes de **Santa Tecla** i la **Mercè**, **Jesús Alturo** parla de **manuscrits** i **dislèxia** a **Catalunya**, i recordem **José M. Tojeira**

© Dr. Guillermo SIMÓN-CASTELLVÍ

L'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Joan Josep Omella, i els bisbes auxiliars, Javier Vilanova i David Abadías, veneren la Mare de Déu de la Mercè al final de la missa pontifical, el 24 de setembre passat.

Primera entrevista a Lleó XIV

Un Papa contra la polarització

ÁNGELES CONDE

Ciutat del Vaticà

Lleó XIV diu que encara n'ha d'aprendre molt com a Papa. Així ho confessa en una entrevista concedida al llibre *León XIV, ciudadano del mundo, misionero del siglo XXI*. Es tracta del primer cop que concedeix unes declaracions exclusives a una corresponsal a Roma, Elise Ann Allen, que preparava un llibre sobre la figura de Robert Prevost. En aquest procés, la periodista va demanar al Papa una entrevista per completar la seva obra i Lleó XIV va accedir-hi. Dues converses d'hores han donat com a resultat aquesta entrevista en la qual el Pontífex explica, entre altres coses, com veu les qüestions més sensibles tant dins com fora de l'Església. "Caldrà prendre algunes decisions en els propers mesos i anys, és clar, però no em sento aclaparat per això", assegura. Per a Lleó XIV, l'aspecte més nou de ser Pontífex, fins ara, és el fet que la seva veu hagi esdevingut la veu d'un líder mundial. També confessa que n'està aprenent molt, pel que fa al rol diplomàtic de la Santa Seu.

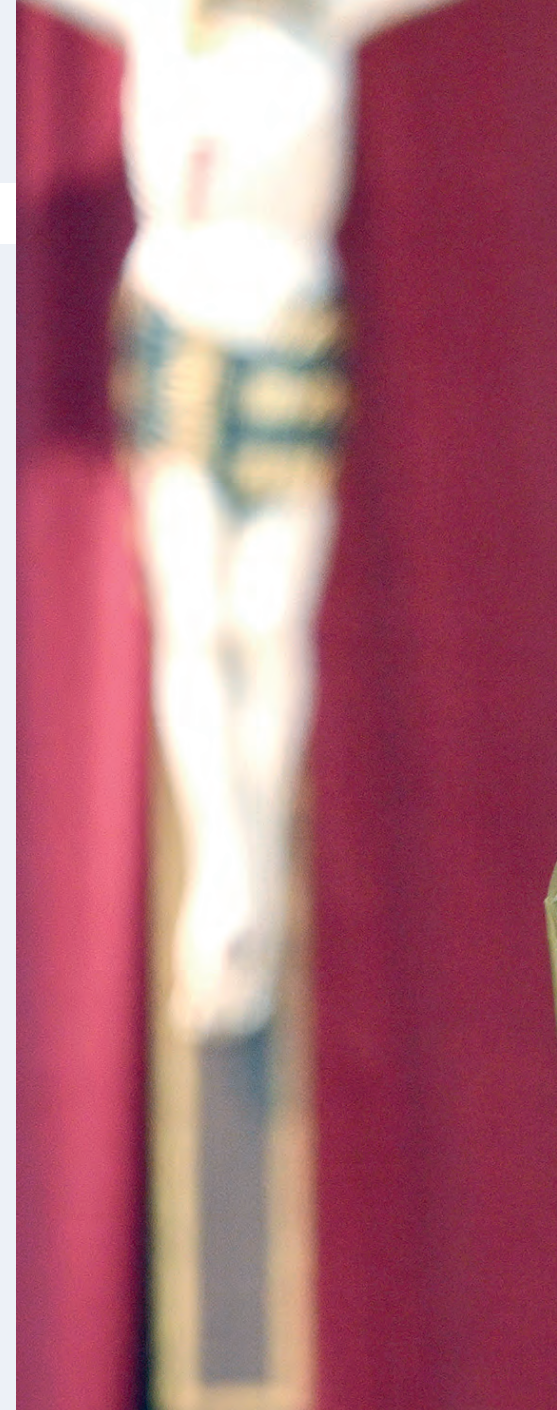
El Papa respon totes les preguntes de la periodista sobre la guerra a Ucraïna o la situació a Gaza. Per al Pontífex, encara hi ha esperança que les coses puguin ser diferents si la pressió sobre els actors implicats en els conflictes es fa de manera adequada: "Continuar animant la gent a mirar els valors més

alts, els valors reals, marca la diferència. Pots tenir esperança, i continuar intentant pressionar i dir a la gent: fem això d'una manera diferent." I, malgrat que l'entrevista es fa ver a l'estiu, Lleó XIV s'anticipava a una cosa que es discuteix aquests dies amb intensitat especial: "La paraula 'genocidi' s'està fent servir cada cop més. Oficialment, la Santa Seu no creu que puguem fer cap declaració al respecte en aquest moment. (...) És tan horrible veure les imatges a la televisió, tant de bo alguna cosa canviés aquesta situació. Tant de bo no ens tornem insensibles." També revela que sobre la Xina s'està informant i treballant sobre el tema, escoltant, perquè, de moment, no vol canviar la política de la Santa Seu amb el gegant asiàtic. Recordem que aquest any es va renovar l'Acord marc amb la Xina per a quatre anys més. I sobre el seu país natal, els Estats Units, més que mantenir una relació fluida amb el govern, pretén fer-ho amb l'episcopat perquè aquest, al seu torn, sigui el veritable interlocutor de l'administració Trump. Alguna cosa sí que sembla deixar tranquil Lleó XIV sobre el seu país i és que ningú no el podrà acusar —com sí que feien amb Francesc— de no comprendre els Estats Units.

D'aquesta primera entrevista a Lleó XIV es desprèn que al Papa el preocupa el clima intens de polarització que embolcalla la societat i la política. Una de les serves motivacions principals és la de convertir-se en impulsor de la unitat i el diàleg perquè aquesta polarització, insisteix, "no està ajudant ningú". El Pontífex convida a descobrir l'origen d'aquesta divisió que, segons el seu diagnòstic, rau en la pèrdua de valors com el de la família o la vida humana. Un altre factor que indica Lleó XIV és la bretxa entre la classe treballadora i els més rics.

La polarització arriba fins i tot a l'Es-

glésia. Per això, convida que l'Evangeli no es vegi contaminat per la ideologia. Pel que fa als temes que afecten el futur de l'Església, la periodista pregunta al Papa, per exemple, per la sinodalitat. Lleó XIV té la intenció de seguir l'estela de Francesc i acompanyar el camí sinodal que es troba en la fase d'implementació del Document final d'octubre del 2024. Pel que fa a la incorporació de dones en llocs de responsabilitat, però, de moment, no té pensat avançar en el tema de les dones diaques. Sobre la qüestió dels fidels homosexuals, el Papa indica així mateix que no canviarà la doctrina que es refereix al matrimoni o a la sexualitat, però recorda que el "tots, tots, tots" de Francesc sempre és vàlid. Lleó XIV és prudent perquè "com hem vist al sínodo, qualsevol tema relacionat amb les qüestions LGB-

LLEÓ XIV

"Serà molt difícil descobrir la presència de Déu a la IA"

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Tornada a la normalitat

© Vatican Media

TQ és altament polaritzador dins de l'Església". Un altre tema polaritzador que assenyala al llibre el Papa és el de la missa en llatí. Diu que s'ha convertit en "una eina política". Lleó XIV sí que vol impulsar la protecció a les víctimes d'abús per part del clergat, així com millorar els mecanismes i les garanties processals en aquests casos. El Papa també recorda que, tot i que poques, també hi ha acusacions falses capaces de destruir la vida d'un sacerdot. Probablement parla per experiència, quan se'l va acusar d'haver encobert els abusos del Sodalici durant el seu ministeri al Perú.

Finalment, també es refereix a un tema que per a ell és de gran interès i és el de la Intel·ligència Artificial. Com a premissa, aclareix que no està en contra d'aquesta nova tecnologia i recorda

que l'Església sempre està a favor del progrés científic quan va de la mà amb el respecte a la dignitat humana. Però apunta que la IA suposa un perill quan acaba creant un món fals i fent que la gent es preguntí què és la veritat. "Serà molt difícil descobrir la presència de Déu a la IA. En les relacions humanes, podem trobar almenys signes de la presència de Déu. Quan parlo de respecte mutu, de la importància de la família i dels valors de la igualtat i de viure i treballar plegats en pau, aquests són valors que sorgeixen d'una comprensió real del meravellós regal que Déu ens va donar com a éssers humans. Si l'Església no aixeca la veu, o si algú no ho fa, el perill és que el món digital segueixi el seu propi camí i ens convertim en peons, o siguem deixats de banda", sentència. ■

Els afortunats habitants del nord global que hem tingut l'oportunitat de gaudir de vacances tornem a la normalitat, reconeixent el privilegi del descans i també el privilegi del treball. Però jo em pregunto quina és la normalitat que vivim i a la qual tornem? Jo no vull "tornar a la normalitat" de poders que aniquilen pobles sencers matant nens innocents davant la indiferència del món, no vull tornar a la normalitat de discursos d'odi que polaritzen i enfronten, no vull tornar a la normalitat d'incendis que destrueixen ecosistemes sencers fent desaparèixer la riquesa de la creació. No. No vull naturalitzar que joves i no tan joves no poden accedir a un habitatge per molt que tinguin una feina estable. No vull naturalitzar el discurs que "res no es pot fer". En aquest mes en el qual ens omplim de propòsits d'inici de curs, el meu propòsit és no col·laborar amb aquesta "normalitat". Com a seguidors de Jesús de Natzaret, profeta de la pau, els cristians podem proposar-nos fer realitat una miqueta del que diu Isaïes (capítol 2) convertint les espases en arades, l'odi en fraternitat i cures, l'ambició en solidaritat i justícia. Entre els nostres propòsits de la tornada a la normalitat, tant de bo incloguem aquells que construeixen camins alternatius a la impotència imperant. Camins que sostinguin i esperonin la vida i la pau.

TERESA CASILLAS

Neuroquímica i educadora

Els tarragonins omplen la catedral per assistir a l'ofici de la patrona, presidit per l'arquebisbe Joan Planellas

“Santa Tecla és patrona de la fraternitat i l'esperança”

MCS Arquebisbat Tarragona

L'arquebisbe portant el braç de santa Tecla.

JOAN BORONAT
Tarragona

El seguici popular és qui convida els tarragonins i acompanya les autoritats a assistir a la missa en honor de santa Tecla, patrona de la ciutat. Una crida que va tenir la seva resposta a les deu del matí del 23 de setembre quan la catedral es va omplir de fidels. A peu d'altar la

reliquia del braç de santa Tecla, que l'arquebisbe de Tarragona, Joan Planellas, acompanyat dels canonges i el clergat, va traslladar de la seva capella lateral cap al presbiteri del temple catedralici.

La festa major de Santa Tecla es renova cada any amb la força de la celebració i de la devoció popular. En l'homilia, l'arquebisbe Joan Planellas així ho va recordar. I va significar que la vida de santa Tecla se'ns presenta més actual que mai: “Coincidim a catalogar els temps d'avui com a temps de difi-

cultats socials, de contradiccions evidents, de revolució del *no-pensament* i de predomini de la necessitat d'habilitats socials per integrar-se. És temps en què el transcendent es fa molt difícil d'assimilar, ara hi valen només les realitats palpables i tangibles. Tecla es va avançar al seu temps i d'ella en podem encara treure un exemple de fe.”

L'arquebisbe va recordar, tot referint-se a la butlla del papa Urbà II del 1091, que el culte de Tecla a Tarragona “no neix només d'una devoció espontània, sinó també d'una decisió pastoral: es vol mostrar que Tarragona és una Església d'origen apostòlic, hereva de Pau, del qual Tecla era deixeble”. En aquesta mirada a la història i a la tradició, Joan Planellas va emfatitzar que som hereus i hereves d'aquest passat “no per quedar-nos en la nostàlgia”, sinó per “retornar als orígens per renovar-nos”. També va manifestar que l'arribada a Tarragona de la relíquia del braç de la santa va fer entrar la festa en l'antropologia del poble, “però hem de servir l'origen de la festa. I ho hem de fer des de l'àmbit cristià, des de la vida de les comunitats de la ciutat i les terres del Camp”.

L'arquebisbe Joan va dir “que la nostra festa no pot restar aliena als drames del món, com els greus conflictes bèl·lics. No podem estar aliens a les greus manques de respecte a la persona humana, justificades per grans governants que han confós el servei als ciutadans merament amb la possibilitat de fer negoci amb ells”.

Cap al final de la prèdica va afirmar que “santa Tecla és patrona de la fraternitat i de l'esperança” i va exhortar que, en aquest Any Sant de l'Esperança, “l'arxidiòcesi de Tarragona sigui de veritat un far d'esperança per a tots, especialment per als qui viuen en la dificultat o en la foscor”. ■

En la missa de la Mercè, el cardenal Omella anima a construir una societat més unida, lliure, justa i solidària

Anhel de pau de Barcelona al món

© Dr. Guillermo SIMÓN - CASTELLVÍ

Missa pontifical del 24 de setembre, presidida per l'arquebisbe de Barcelona i concelebrada pels bisbes auxiliars de Barcelona, pels bisbes titulars de Sant Feliu de Llobregat i de Terrassa, així com per nombrosos mercedaris i preveres diocesans, i amb l'assistència d'un gran nombre d'autoritats.

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

Per segon any consecutiu, un grup d'internes del centre penitenciari de Wad-Ras, acompanyades per la Fundació Obra Mercedària, van obtenir un permís especial per participar en la missa pontifical amb motiu de la Mare de Déu de la Mercè. Enguany, eren sis, més tres de la Secció Oberta, i no únicament van assistir en aquesta missa marcada pel carisma alliberador de la Mercè sinó que també hi van tenir un paper protagonista, perquè van ser les encarregades de fer les lectures. També hi van assistir quatre homes de la Llar La Mercè, de Sant Feliu de Llobregat, per a persones en llibertat definitiva.

L'homília del cardenal Joan Josep Omella, arquebisbe de Barcelona, també va tenir un caire molt especial, perquè va ser una remembrança de la primera que va pronunciar com a pastor

de la diòcesi l'any 2016 —aquest proper 6 de novembre es compleixen deu anys del seu nomenament—. Com en aquella ocasió, va oferir tres roses a la Mare de Déu de la Mercè, patrona principal de la ciutat, la diòcesi i la província eclesiàstica de Barcelona, “perquè vetllés pels joves, per la família i pels nostres dirigents”.

Enguany, ho va fer de nou. Pel que fa als joves, va posar en relleu el nombre creixent de catecúmens arreu d'Europa, també a Barcelona, on “la Pasqua passada van rebre el baptisme 125 persones majors de 18 anys, uns 100 adolescents i 425 nens entre 8 i 12 anys”. Precisament les diòcesis catalanes celebren els 25 anys de la instauració del catecumenat, com a resposta a una de les demandes del Concili Provincial Tarraconense.

De la família, va destacar-ne la importància per a la societat i l'Església. En aquest sentit, va dir que “és necessari que tant les administracions públiques com els dirigents polítics valorin i ajudin

les famílies amb autèntiques polítiques socials i econòmiques que fomentin una vida digna i en potenciïn la unitat”.

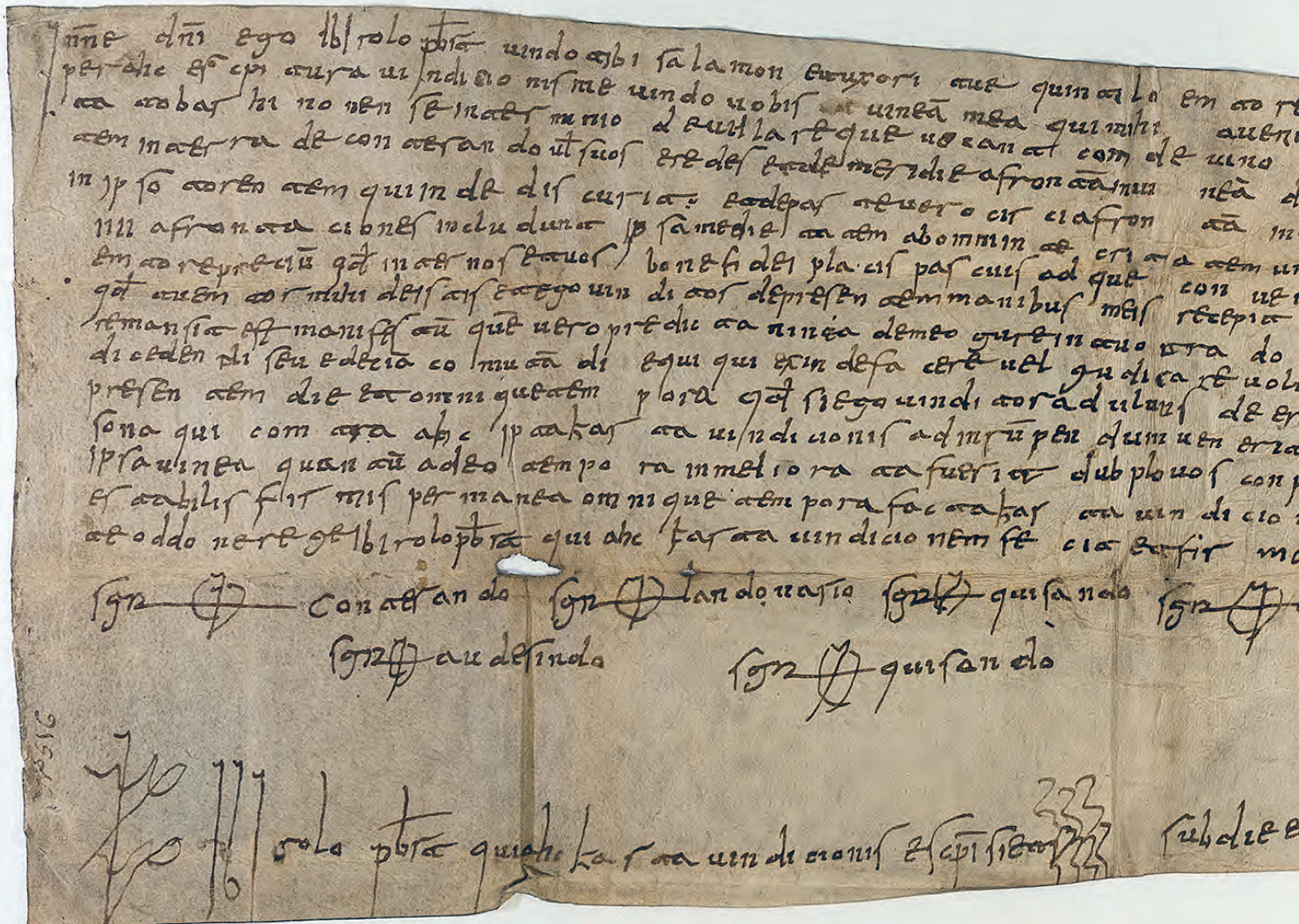
Pel que fa a la realitat social de Catalunya, el cardenal Omella es va refermar en una demanda que ha anat fent al llarg dels seus deu anys com a pastor: treballar junts a favor del bé comú “i per la construcció d'una societat més unida, lliure, justa i solidària”.

En el context internacional, es va referir als conflictes armats de la Franja de Gaza i d'Ucraïna i, en aquest sentit, es va sumar a les paraules del papa Lleó XIV: “Em sumo a la petició del Sant Pare de trobar una solució diplomàtica en aquests conflictes que tant patiment estan generant des de fa massa temps.” Per això va pregar a Déu perquè, per intercessió de la Mare de Déu de la Mercè, “inspiri els nostres governants, reunits aquests dies a Nova York amb motiu de l'Assemblea General de les Nacions Unides, perquè facin possible la pau que tant anhelem”. ■

Ibirol, prevere del bisbat de Barcelona, és el primer dislèctic conegut d'origen català

Els protodislèctics de Catalunya

© Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic

El prevere Ibirol, el més antic dels escriptors dislèctics coneguts. Vic, Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic, cal. 9, episc. I, núm. 10.

JESÚS ALTURO I PERUCHO
Catedràtic de la Universitat Autònoma
de Barcelona

La dislèxia és un trastorn d'origen neurològic que afecta l'aprenentatge de la lecto-escritura. És avui una dificultat socialment reconeguda que trasbalsa un nombre estadísticament considerable dels nostres fills i estudiants. Aquesta singularitat deu haver existit des del moment mateix en què els homínids van adquirir la capacitat de parlar i, més endavant, es devia manifestar

més encara amb els primitius aprenentatges de l'art de l'escriptura. Però fa poc temps que la dislèxia ha estat identificada. I menys encara que hagi estat admesa per mestres i professors.

Tot i així, atès que les majories sempre imposen com a normal llur manera d'ésser, la minoria dels dislèctics deu haver patit molt al llarg de la història i, encara ara, aquesta condició deu provocar el desànim de no pocs davant

unes dificultats difícils d'explicar-se fins i tot els mateixos que en són afectats. I és que aquests, en general, són persones d'un alt coeficient intel·lectual, sovint per damunt del que és corrent. I, tanmateix, solen engrossir el nombre dels escolars fracassats.

I si encara actualment la dislèxia causa sofriment, imaginem què no

“progressa adequadament” i s'arriba a la Universitat o, el que és pitjor, se'n surt, havent de fer càlculs matemàtics ínfims amb calculadora i sense haver adquirit la competència suficient per escriure sense faltes d'ortografia. Ja no parlem de l'embaràs d'escriure un text una mica més llarg que un simple whatsapp, aquesta nova tipologia de

Mozart, Beethoven, Lennon, Picasso, Dickens, Bernard Shaw...?

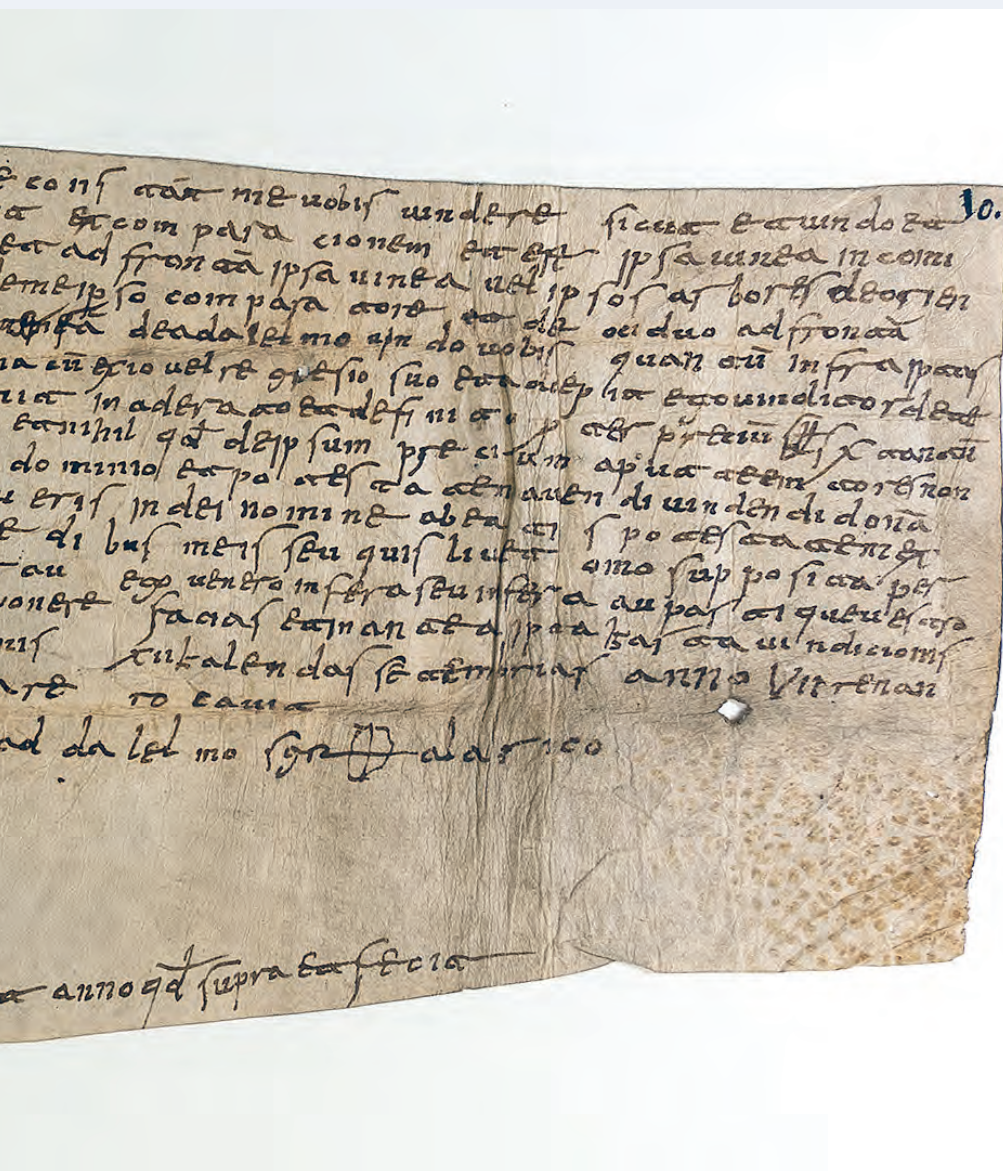
Els qui ens dediquem a remenar pergamins, papirs i papers vells, que també tenim (almenys alguns) els nostres destorbs per a l'aprenentatge o les relacions socials, arribem a fer una bona amistat, més profunda del que és imaginable, amb les persones que habiten, en silenci però no mudes, enmig de les pàgines no sempre de bon llegir dels manuscrits d'antany. Car els seus escrits i la seva escriptura ens manifesten llur manera d'ésser, de pensar, de sentir, d'actuar. I, en aquesta avinentesa, voldria presentar tres amics que, no sense coratjos esforç, van superar els arduos estudis eclesiàstics en els temps medievals, i fins i tot van actuar professionalment com a escriptors. Uns escriptors, certament, particulars, perquè llurs escrits estan plens d'inversions i d'altres errors ortogràfics.

El més antic de tots va viure al segle IX. Era un prevere del bisbat de Barcelona i es deia Ibirol. Ell, de fet, és el primer dislèctic conegut d'origen català. I només disposem d'un document escrit per ell el 21 d'agost del 894, on ens trobem amb paraules com *ahc*, *escpitura*, *iptas*, *placis*, *deistis*, *ninea*, *ad*, *uluus*, *dubplo* i *renante* en comptes de *hac*, *scriptura*, *ipsas*, *pacis*, *dedistis*, *uinea*, *aud*, *ullus*, *duplo* i *regnante*. Ara com ara, poc més sabem del bon Ibirol.

Cronològicament, el segon escrivà dislèctic, amb una major producció escrita coneguda, és del segle X. Es deia Landoer, era canonge de la catedral de Vic i fou deixeble de l'inclit, cultíssim i certament bonhomíós canonge Adanagell, secretari del primer bisbe de la seu d'Osona restaurada, Gotmar. Quants disgustos no devia donar Landoer al seu distingit mestre. No pas perquè cap vegada li fos ingrat, descortès o indisciplinat, sinó perquè Adanagell no degué comprendre mai per mai com un deixeble tan intel·ligent tenia tants i tan greus problemes per escriure amb total correcció un text llatí.

El tercer de la sèrie fou el canonge de Santa Maria d'Organyà anomenat Ramon. Aquest visqué al segle XI, la centúria de la primera normalització lingüística de la nostra llengua, la catalana, quan començà a ser escrita amb regularitat. El nostre Ramon devia esconillar-se davant d'aquest nou repte!

Fem bé de dedicar un dia l'any a recordar la dislèxia, com s'esdevindrà, si Déu ho vol, el proper 8 d'octubre. ■

devia passar en els temps no gaire llunyans en què l'escola era regida amb un rigor aliè a qualsevol dificultat que poguessin presentar els discents. Els programes docents o es complien en els terminis establerts o es repetia el curs fins a l'abandonament dels estudis si calia. Un capteniment que, insensiblement generalitzat, pot ésser verament cruel. I no és que jo sigui partidari de la laxitud actual en què tothom

missatges exempta de qualsevol norma gramatical.

Tanmateix, no pocs dislèctics per llur notable intel·ligència i, sobretot, per llur animosa força de voluntat, superen els obstacles amb què es troben per estudiar i sobresurten molt per damunt de la majoria de persones “normals”. Caldrà recordar que, en el grup d'afectats per la dislèxia, hom compta personatges com Galilei, Edison, Einstein,

El P. José Mª Tojeira sj, un teòleg lluitador pels drets humans

XAVIER ALEGRE
sj

Com a superior provincial, Tojeira va liderar el procés legal contra els responsables de l'assassinat dels jesuïtes de la Universitat Centreamericana (UCA) d'El Salvador

El 5 de setembre passat va morir a Guatemala Chema Tojeira Pelayo. Nascut a Vigo (1947), era llicenciat en Teologia per la Universitat de Comillas (Madrid). Destinat a Hondures (1969), fou rector de la parròquia rural de Sulaco i de 1976 a 1980 director de Radio El Progreso. L'any 1985 va ser enviat, en plena guerra civil, a El Salvador com a superior dels estudiants jesuïtes de teologia (1985). Com a superior provincial de la província centreamericana dels jesuïtes (1988-1995), va liderar el procés legal contra els responsables de l'assassinat del rector de la Universitat Centreamericana (UCA) d'El Salvador, Ignacio Ellacuría, i de cinc professors més, jesuïtes, així com de dues dones, Elba i Celina, que va ser perpetrat per militars salvadorencs el 16 de novembre del 1989. Del 1997 al 2010 va ser rector de l'UCA, on va continuar clarament l'opció pels pobres d'Ellacuría i la promoció d'un Salvador més just. En acabar el seu mandat, i atès que la seva capacitat pastoral era notable, la qual cosa el va portar a poder ajudar moltes persones, fou nomenat rector de la parròquia de la Universitat i coordinador de la Pastoral universitària, sent també professor en el Departament de Teologia de l'UCA.

Tojeira destacà sempre per la seva opció per la defensa dels drets dels marginats, i va ser, fins a l'any 2020, el director de l'Institut de Drets Humans de la Universitat (IDHUCA), on va seguir treballant fins que va morir.

Tojeira destacà també per la seva projecció social en els mitjans de comunicació. Des de 1995 tenia una columna al diari vespertí salvadorenc *Co-Latino* i participava sovint en els programes de la JSUCA, la ràdio de la Universitat Centreamericana, amb un espai, "Ética y Política", on comentava les notícies nacionals i internacionals.

Tojeira va destacar sempre per la seva humanitat, cordialitat i qualitat humana, senzilla i proximitat a totes les persones, per la qual cosa va ser molt estimat per tots els seus col·laboradors i persones que el van tractar. Amb una clara espiritualitat ignasiana, tenia una fe profunda, marcada per l'amor a Jesús i pel testimoni de Mons. Óscar A. Romero i dels màrtirs de l'UCA. Tenia també una esperança incombustible. Però sobretot va destacar per la seva opció pels pobres, per la justícia i pel seu compromís en la defensa dels drets humans, que el va portar sovint a denunciar-ne les violacions tant a El Salvador com a Nicaragua. ■

TERRASSA

Jubileu dels catequistes de la diòcesi de Terrassa

Dissabte 20 de setembre la diòcesi de Terrassa va celebrar el jubileu dels catequistes. A les 9 del matí iniciaren un breu pelegrinatge des de l'Escola Vedruna Vall fins a la catedral, on el bisbe Salvador va celebrar la missa, concelebrada per preveres que col·laboren en la catequesi. Seguidament tingué lloc a les instal·lacions de l'Escola Vedruna Vall una interessant conferència a càrrec de la Dra. Paula Mayoral, psicòloga i especialista en l'acompanyament dels infants.

TARRAGONA

Publicació de la "Guia de bones pràctiques per a la gestió del patrimoni cultural de l'arxidiòcesi de Tarragona"

Aquest document ha estat publicat per la Delegació diocesana per a la Cultura, a través de la Comissió diocesana de Patrimoni Cultural, en el marc de la col·lecció diocesana TAU. La publicació va adreçada als rectors, mossens, religiosos i religioses, laics i laiques amb missió pastoral i totes aquelles persones que col·laboren en l'administració de béns culturals de les parròquies, llocs de culte, associacions i confraries o altres realitats vinculades jurídicament a l'arquebisbat de Tarragona.

LLEIDA

Primeres confirmacions del bisbe Daniel

L'església de l'Assumpció de la Mare de Déu de Castellans va acollir dissabte 22 de setembre la primera celebració eucarística de Confirmacions del bisbe de Lleida, Daniel Palau, des de la seva ordenació el 19 de juliol. Es van confirmar dos joves. El mateix dissabte, també va celebrar confirmacions a la parròquia de Sant Salvador del barri lleidatà de Pardinyes.

TORTOSA

Presa de possessió dels nous vicaris generals del bisbat de Tortosa

Dilluns 15 de setembre, al Palau Episcopal de Tortosa, va tenir lloc la presa de possessió dels nous càrrecs de vicari general de la nostra diòcesi. El bisbe Sergi Gordo ha nomenat Mn. Joan Guerola Arrastrària vicari general i moderador de Cúria, i Mn. Josep Blasco Curto, vicari general de Pastoral.

GIRONA

El santuari de la Misericòrdia de Canet celebra el Jubileu de l'Esperança

El 21 de setembre el santuari de la Mare de Déu de la Misericòrdia de Canet de Mar va acollir la missa amb motiu del Jubileu de l'Esperança. En la seva homilia, el bisbe va remarcar que, malgrat les nostres febleses, Déu és pacient amb nosaltres. Va convidar a tenir un retrobament amb Ell per recuperar l'esperança.

SOLSONA

1a Trobada de curs de la Delegació de Primer Anunci

El 19 de setembre va tenir lloc la primera de les tres formacions que la Delegació de Primer Anunci té programades per a aquest curs. Va tenir lloc a Cervera, a l'església de Sant Agustí, i hi van assistir prop de 80 servidors i servidores d'Alpha i dels Recessos d'Emmaús, i també les germanes cordimarianes del convent de Sant Agustí. L'acte es va iniciar amb la celebració de la missa, presidida per Mn. Abel Trulls, rector de Cervera.

VIC

El bisbat de Vic té representació al Jubileu dels Missioners Digitals

El mes de juliol el Jubileu dels Missioners Digitals va reunir a Roma més de mil persones d'arreu del món que treballen en l'àmbit de la comunicació i l'evangelització en xarxes socials i entorns digitals. També hi va ser present el bisbat de Vic, representat per una jove que actualment gestiona les xarxes socials de la Delegació de Joves.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Trobada d'inici de curs de la Delegació d'Ensenyament

La Delegació d'Ensenyament del bisbat de Sant Feliu de Llobregat ha iniciat el curs amb una jornada a Corbera de Llobregat en què han participat una vintena de mestres i professors. La jornada va incloure l'Àngelus i una xerrada sobre el romànic a càrrec de Joan Pau Inarejos Vendrell, periodista i autor del llibre *Amb ulls de romànic* (Rosa dels Vents).

URGELL

Concert de Mons. Valentí Miserachs i primer aniversari de l'ordenació episcopal del bisbe Josep-Lluís

La catedral de Santa Maria d'Urgell es va omplir de fidels d'arreu de la diòcesi per celebrar el primer aniversari de l'ordenació episcopal de Mons. Josep-Lluís Serrano com a bisbe d'Urgell i participar d'una efemèride en què es va poder gaudir de la solemnitat litúrgica i el concert de Mons. Valentí Miserachs, canonge de Santa Maria Major i compositor.

La Fundació Sant Fructuós engloba els sis centres educatius propietat de l'arxidiòcesi

GRESOL EDUCATIU DE LES ESCOLES DIOCESANES DE TARRAGONA

JOAN BORONAT

Tarragona

Fotos: MCS Arquebisbat Tarragona

La Fundació Sant Fructuós-Escoles Diocesanes és l'entitat que engloba els sis centres educatius propietat de l'arxidiòcesi de Tarragona: el Col·legi Mare de Déu de la Serra i el Centre d'Educació Especial Tilmar de Montblanc, el Col·legi Sant Rafael de la Selva del Camp, el Col·legi Sant Pau de Reus, el Col·legi Sant Pau Apòstol de Tarragona i l'Escola Joan XXIII del barri tarragoní de Bonavista. Una xarxa que posa en valor, de fa anys, l'aposta per la docència de l'arquebisbat de Tarragona.

La titularitat dels centres és de l'arquebisbe de Tarragona, que delega la seva gestió a la direcció de la Fundació Sant Fructuós. Amb els sis centres esmentats, "s'intenta buscar un eix comú, com a escoles

diocesanes, sense perdre la particularitat de cadascuna. Totes tenen una situació social, d'alumnat i de famílies diferents, i sense perdre aquestes característiques es treballen els eixos comuns, tant l'eix pedagògic com el pastoral", assenyala Ester Aguadé Masdeu, des de fa un any directora de la Fundació, i alhora directora del Col·legi Sant Rafael. Cada escola, segons la seva ubicació, ofereix un ventall d'etapes educatives diferent.

D'entrada, cal esmentar que la Fundació privada Sant Fructuós la va constituir, com a tal, l'arquebisbat de Tarragona l'any 2006 "com a instrument per impulsar un servei educatiu eficient, amb una orientació pedagògica i amb una acció pastoral dins del marc de l'escola catòlica, i es

Escola Sant Pau Apòstol de Tarragona.

va erigir l'any 2021 com a Fundació canònica, amb els valors educatius propis de l'Església catòlica", indica Rafael Muñoz Melgar, delegat diocesà per a l'Educació de l'arquebisbat de Tarragona, que és també patró de la Fundació i responsable, en la seva qualitat de delegat de l'arquebisbe, de la Pastoral i l'ensenyament de la Religió catòlica a les escoles diocesanes.

Però els orígens van més enllà del 2006. La diòcesi de Tarragona, com altres diòcesis, havia tingut fins a principi dels anys cinquanta del segleix, algunes escoles parroquials. Rafael Muñoz recorda que quan el Dr. Benjamín de Arriba y Castro és nomenat arquebisbe de Tarragona, "una de les primeres actuacions que du a terme, per donar resposta a la

problemàtica de manca de places escolars, des de l'any 1951, va ser la creació d'escoles parroquials. Algunes, com Nostra Senyora de la Mercè de Montblanc o el Col·legi Sant Pau Apòstol de Tarragona, ja van néixer com a escoles diocesanes. D'altres, com l'escola Sant Pau de Reus, passen tot un procés com a escola parroquial fins que el 1962 el cardenal-arquebisbe De Arriba y Castro formalitza el projecte amb la compra del terreny de Mas Musté, on s'acaba ubicant l'actual escola diocesana".

FUSIONS I CREACIONS

En tota aquesta trajectòria hi ha una història de fusions. Muñoz explica que a Bonavista, l'escola Joan XXIII neix l'any 1967 sota el nom de Colegio

Nuestra Señora de Lourdes. El capellà del barri, Faustino Arnal, dirigirà l'escola, que cobria les necessitats educatives de la zona incorporant, més enllà dels estudis obligatoris de l'ensenyament infantil i primari, els estudis reglats de Formació Professional. La fusió dels dos centres serà l'actual escola.

A Montblanc, també es produeix una altra fusió: el Col·legi del Carme de les Carmelites Vedrunes s'uneix al de la Mercè, transformant-se en l'Agrupació escolar Mare de Déu de la Serra a la qual, amb posterioritat, s'unirà el centre Tilmar, d'educació especial, com una sisena escola de la Fundació.

Rafael Muñoz posa èmfasi en aquesta singularitat de Montblanc "perquè, malgrat que totes les nos-

Escola Joan XXIII.

tres escoles treballen amb la inclusió com a valor comú en l'àmbit educatiu, els dos centres no només comparteixen l'espai sinó també projectes i dinàmiques, que donen una vàlua afegida i que enriqueix totes dues escoles". A la Selva del Camp la fusió de l'escola de noies, Sant Rafael, i la de nois, Sant Agustí, incorporava el millor de la pedagogia heretada de

jesuïtes, Filles de la Caritat, Pares cordimarrians i sacerdots diocesans.

D'altra banda, Ester Aguadé posa l'accent al valor afegit d'aquesta xarxa de centres diocesans, que facilita "poder treballar i buscar elements comuns que podem desenvolupar en l'àmbit pastoral i pedagògic. Trobar-nos tots junts ens enriqueix com a escoles i permet que ens ajudem els

uns als altres". I posa un exemple: "Al final del curs passat vam fer una trobada amb tots els professors de les sis escoles. Això fa pinya entre nosaltres, i ens enriqueix també pel que fa a la formació i a poder innovar, cercant aquell futur que podem tenir totes les escoles juntes i que potser, per separat, amb menys recursos, no podríem fer."

Centre d'Educació Especial Tilmar de Montblanc.

Escola Mare de Déu de la Serra de Montblanc.

En l'àmbit pastoral, Rafael Muñoz ofereix una visió del model arrelat en la nostra societat que s'aplica a les escoles diocesanes: "Un pont entre la família i la fe, un aprenentatge per a tots els àmbits de la vida, per respectar la creació que Déu ens ha lliurat, per viure una solidaritat fonamentada en l'amor cap als altres. El valor de l'acollida es viu amb total

normalitat en totes les escoles. Ajudem les persones que ho necessiten i els alumnes viuen amb naturalitat el dia a dia d'una escola amb activitats pastorals."

ESSÈNCIA I COMPROMÍS

D'aquesta manera, cada escola, sense renunciar al compromís amb la

ESTER AGUADÉ
 "Trobar-nos tots
 junts ens enriqueix
 com a escoles i
 permet que ens
 ajudem els uns als
 altres"

missió i el seu carisma propi, s'uneix a les altres sota el denominador comú que és l'essència evangèlica i els valors que s'extreuen, i també un compromís social, amb el conjunt de la societat catalana. "Partint d'un lema comú per a totes elles, la idea és transmetre als alumnes que poden assolir nous reptes, que Déu és al seu costat, i ho treballem a partir dels va-

Escola Sant Rafael a la Selva del Camp.

Escola Sant Pau de Reus.

lors i dels aprenentatges del dia a dia a l'escola. Cadascuna de les escoles té un mossèn assignat i juntament amb els docents responsables de cada centre es treballa coordinadament en el si de la Comissió de Pastoral de la Fundació”, especifica Muñoz.

Al voltant de les dificultats d'avui dia, per al sosteniment d'aquesta xarxa d'escoles, Ester Aguadé assegura que precisament aquesta és la finalitat de la Fundació: “On no arriben uns, hi arriben els altres, i entre tots ho fem tot. Les escoles grans ajuden les més petites, perquè totes formem les escoles diocesanes de Tarragona. Evidentment, la situ-

ació que vivim és complicada per a les escoles, la distribució d'alumnat vulnerable és pràcticament igual a la pública i la concertada, però no ho és l'aportació econòmica que fa el Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, per cobrir el cost de l'alumnat vulnerable.” Aguadé aprofundeix en la problemàtica i manifesta que “el finançament és insuficient i es paga tard. Les ajudes del curs 2023-2024 es van cobrar la tardor passada, amb el nou curs ja començat. Per això, el fet de formar part d'aquesta xarxa ens dona un suport molt potent”, conclou la directora de la Fundació. ■

FUNDACIÓ SANT FRUCTUÓS

RAFAEL MUÑOZ
“Ajudem les persones
que ho necessiten i els
alumnes viuen amb
naturalitat el dia a
dia d'una escola amb
activitats pastorals”

LA FUNDACIÓ EN XIFRES

PROFESSORAT: 301
PERSONAL PAS: 46

ALUMNAT: 3.385
Educació Infantil: 671
Educació Primària: 1.318
ESO: 864
Batxillerat: 204
FP: 328

LUCIA MONTOBBIO
CAMPA
Periodista

Els petits es van quedar absorts una bona estona davant del “Crist Crucificat”, que va provocar una bateria de preguntes

A la plaça de la Mercè

L'estiu passat vaig anar amb els meus fills i uns amics a veure l'exposició de Botero. Un artista que, com bé recollia Míriam Díez, directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura, en un article a *El Punt Avui*, destil·la ironia religiosa.

“*Nostra Senyora de Colòmbia, El Nunci, Crist Crucificat o Bany del Vaticà* són alguns dels títols que col·leccionistes anònims han llegat per a l'ocasió de Botero, que no era un pintor iconoclasta, però tampoc un vassall de cap règim. S'ho mira amb la distància irònica de qui s'arrisca i no té por”, va escriure Díez.

La mostra va tancar les seves portes el 20 de juliol amb un total de 122.763 visites al Palau Martorell, just davant de la basílica de la Mercè. Els petits es van quedar absorts una bona estona davant del *Crist Crucificat*, que va provocar una bateria de preguntes. Algunes que van trobar resposta. Altres que van trobar silenci, perquè encara els adults n'estan buscant, de respostes.

La curiositat infantil i la proximitat

entre els edificis van fer que ens animéssim a creuar la plaça de la Mercè. Del palau cap a la basílica. “Que enguany fa 250 anys”, va dir l'un. “Que, a més, és punt de pelegrinatge de l'Any jubilar”, va afegir l'altre.

Un cop a dins, ens vam aturar a observar la talla de fusta de Carlo Acutis, avui ja sant. Després, vam pujar les escales laterals fins a arribar a la imatge de la Mare de la Mercè, asseguda en un tron de plata que descansa sobre una pedra tallada de Montserrat.

Vam explicar als nens, esverats i suats de pujar les escales, que aquí havíem vingut a beneir sabates quan ells eren bebès, per desitjar-los un bon camí de vida ja des de les seves primeres passes. Un gest que la meua àvia anomenava “la primera calçada”. Automàticament vam mirar-se les bambes que portaven, com si fossin màgiques.

Aquest és un costum que ha anat passant de generació en generació a la meua família. També les meues sabatetes van ser beneïdes, i me les van calçar davant la verge. Encara avui beneïm sabatetes. ■

El problema no són, en cap cas, les persones, sinó que ho són les situacions i les causes que les obliguen a abandonar el que és seu

Migrants, missioners d'esperança

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benvolguts, aquest cap de setmana del 4 i 5 d'octubre, l'Església celebra la Jornada Mundial del Migrant i del Refugiat. A més, s'ha volgut que coincidís amb el Jubileu dels migrants i del món missioner, cosa que, com afirma el papa Lleó en el missatge amb motiu d'aquesta Jornada, ens ofereix l'oportunitat de reflexionar sobre el vincle entre esperança, migració i missió.

“Vindrà gent d'orient i d'occident, del nord i del sud, i s'asseuran a taula en el regne de Déu” (Lc 13,29), afirma Jesús a l'Evangeli. Penso que aquesta gent que ve de lluny, d'orient

i d'occident, del nord i del sud, són els nostres migrants. A casa nostra, el tema de les migracions se'ns presenta i es viu molt sovint com un problema. I sí, és un problema; ho és bàsicament perquè la quasi totalitat de persones afectades es veuen obligades a migrar, a marxar de casa. Són migrants forçats. I això significa que el problema no són, en cap cas, les persones, sinó que ho són les situacions i les causes que les obliguen a marxar, a fugir de casa, a abandonar el que és seu. Migrar és un dret, però també ho és no haver de migrar forçadament.

Una vegada han arribat a casa nostra, els hem d'acollir i estimar amb sol·licitud. Al banquet de la taula eucarística, penyora i anticipació del banquet etern, cada vegada hi participen més catòlics provinents d'altres països. Donen vida a moltes de les nostres comunitats. Curiosament, cada vegada tenim més vocacions tant laicals com religioses o sacerdotals provinents de fora. Totes elles són un bé i una gràcia de Déu per a la nostra Església. Per tant, no fem una pastoral *per a* ells, que significaria que ens situem a distància i ens mirem el fenomen migratori com

una cosa que ens ve des de fora, sinó que proposem una pastoral i un treball *amb* les persones migrants que venen a viure a la nostra tenda.

En un món enfosquit per guerres i injustícies —afirma el papa Lleó en el seu missatge—, els migrants i els refugiats s'erigeixen com missatgers d'esperança. El seu coratge i la seva tenacitat són un testimoni heroic d'una fe que hi veu més enllà del que els nostres ulls poden veure i que els dona la força per desafiar la mort en les diferents rutes migratòries contemporànies. D'aquí que els migrants i els refugiats recorden a l'Església la seva dimensió peregrina, perennement orientada a assolir la pàtria definitiva, sostinguda per una esperança que és virtut teològica, afirma el Papa. Cada vegada que l'Església cedeix a la temptació de la *sedentarització* i deixa de ser un poble que peregrina vers la pàtria celestial (cf. Sant Agustí, *La ciutat de Déu*), deixa d'estar “en el món” i passa a ser “del món” (cf. Jn 15,19). És així com, de manera particular, els migrants i els refugiats catòlics poden esdevenir avui missioners d'esperança en els nostres ambients. Acollim-los de cor. Ben vostre. ■

La mà estesa de l'Església
es manifesta amb grans esforços
per crear llars acollidores

Missioners de l'Esperança: els migrants, testimonis que ens interpel·len

JOSEP-LLUÍS SERRANO

Bisbe d'Urgell

En la celebració del Dia Mundial del Migrant i el Refugiat, el Sant Pare ens convida a reflexionar sota el lema “Missioners de l'Esperança”. Aquesta és una invitació a canviar la mirada: de veure les migracions com a simple drama o repte, a descobrir-hi una crida a la conversió del cor i una oportunitat per a anunciar l'Esperança que és Crist.

En els rostres cansats però plens de determinació d'homes, dones i infants que abandonen la seva terra i la seva llar, hi ha una profunda lliçó de valentia. No són només receptors de la nostra caritat, sinó autèntics testimonis d'esperança. Aquest és el canvi de mirada que ens proposa el Papa. Amb la seva vida, ens mostren que és possible enfrontar-se a l'abisme de la por i la incertesa, si es porta a terme amb la flama viva

de l'esperança en un futur millor. Les persones migrants creuen en la vida amb tanta força que són capaços d'emprendre viatges perillosos, confiant que, en algun lloc, hi haurà una mà estesa, una oportunitat de pau i una vida digna per a la seva família.

I la mà estesa de l'Església es manifesta amb grans esforços per crear llars acollidores: petites iniciatives, silencioses, però ben actives, que, des del reconeixement de la dignitat de les persones, desenvolupen projectes, tallers, grups de suport, ajuda mútua. Des de les nostres parròquies urgellenques vivim la riquesa que ens aporta la integració quotidiana de noves persones i famílies a les nostres comunitats. Ho fem amb acompanyament humà, espiritual i amb suport diari.

En realitat, aquesta esperança que els migrants encarnen és un regal per a les nostres comunitats, evitant així la comoditat i l'individualisme. La tenacitat i les ganes de reeixir ens interpel·len. La seva fe en la humanitat qüestiona les nostres pors, la falta de fe, i els nostres tancaments. La seva capacitat de començar de zero ens parla de resiliència i de confiança en

la Providència, un Déu que ens estima i que per això ens ha creat.

Els migrants ens evangelitzen: som pelegrins en aquest món, que la nostra veritable pàtria és el cel, i que hem de caminar uns al costat dels altres com a germans. La nostra resposta, com a comunitat cristiana, no pot ser altra que la de convertir-nos també nosaltres en “Missioners de l'Esperança” al seu costat.

La nostra Església diocesana acull amb el cor obert, sense prejudicis, vencent la cultura de la indiferència. Cerquem junts la protecció dels més vulnerables, mostrem les injustícies que els obliguen a fugir i defensem la seva dignitat inviolable, i alhora, des de les parròquies i comunitats, cerquem la seva integració amb respecte, valorant la riquesa cultural i espiritual que porten amb ells, tot convidant-los i integrant-los en les nostres celebracions i Eucaristies dominicals.

La integració social passa també per la integració en la comunitat cristiana i així oferim l'esperança d'un present i d'un futur ple d'un Amor que ens embolcalla.

Del Vostre servidor. ■

CONSULTORI BÍBLIC

Quin significat té l'aigua en la trobada entre Jesús i la samaritana?

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

“La dona li diu: — Senyor, no tens res per a pouar i aquest pou és fondo. D'on la trauràs, l'aigua viva?” (Jn 4,11)

L'evangelista Joan recull la trobada entre Jesús i la samaritana (Jn 4). L'escena ens situa al costat d'un pou, el pou de Jacob, i és en aquest escenari on el diàleg es desplega entre ambdós personatges. L'aigua n'apareix com a principal element, una aigua que és emprada creant un joc textual de significats que passen del concret a l'essencial omplint de vida les paraules creuades. Així, la sol·licitud d'aigua de Jesús dona peu a parlar de l'aigua que ens calma la set, però no tan sols la set física, sinó també l'espiritual. L'aigua que ofereix Jesús és “l'aigua viva”, capaç de guarir la set interna; una aigua que és do de Déu. El seu simbolisme és ampliat pel mateix diàleg que interpel·la a desvelar aquesta set més profunda. A través d'aquest desplegament de l'aigua la figura de Jesús es revela a ulls de la samaritana que reconeix en ell l'autèntic Messies i Senyor. El reconeixement és ampliat pel ressò bíblic, ja que apareix com a signe vivificador i l'acompliment de tot allò anunciat pels profetes (Ez 36,25-26; Is 44,3). L'aigua, així com la llum i l'aliment —que també entra en escena en aquest passatge al parlar Jesús amb els deixebles—, són signe de l'Esperit, l'autèntic do de Déu vessat per tots nosaltres. Precisament aquesta elecció de la paraula “vessar” no fa més que connectar simbòlicament l'aigua i l'Esperit, relligant-ne els significats i fent-hi ressonar tota la força del néixer i el renéixer en l'Esperit, d'estar interconnectats a través del baptisme. I és que sense l'aigua la vida no és possible.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

El do acollit de la fe

P. LLUC TORCAL

Monjo de Poblet

Il·lustració: Glòria Monés

El reclam a la fe sempre és el fonament de la vida cristiana, ja que aquesta és una vida de fe. I la fe és un do de Déu i alhora es demana: “Doneu-nos més fe.” Aquesta breu expressió, brevíssima i concisa, engloba tota la dinàmica profunda de la vida creient. Adreçada al Senyor, la segona persona de la forma verbal d'aquesta frase, reconeixem que és a Ell sol a qui podem dirigir-nos per demanar de creure més en Ell. Expressem el clam que portem tots al fons del cor de ser configurats a Ell; de reconèixer que Ell és la meua (la nostra) vida, si entenem la vida en la seva plenitud; de confessar que hem estat creats per Ell i en Ell i que el nostre cor només reposa si ho fa en Ell. Adreçada al Senyor, aquesta súplica ja és un signe que hem rebut el do de la fe i, així, demanant més fe, que se'ns doni més fe, confessem que la fe ens ha estat donada, regalada, lliurada gratuïtament. Per això podem demanar, al qui ens l'ha donada, que ens en doni més. Acceptem el do de la fe, per engrandir-lo demanant-ne més. Aquesta és la dinàmica de la fe de què parlàvem més amunt: do per ser acollit com a tal.

I la mesura de la fe no és infinita. Infinit és el donador de la fe; infinita és la gratuïtat amb què se'ns dona el do de la fe; infinita és, finalment, l'esperança amb què Déu

espera que responguem al seu do preciós. Però la mesura de la fe no és infinita: “Només que tinguéssiu una fe menuda com un gra de mostassa...” Un gra de mostassa és minúscul: una fe d'aquesta mesura fora capaç de moure muntanyes. Perquè la fe no recolza en les nostres forces i càlculs, sinó que, essent do de Déu, recolza en la força de Déu, en la seva infinita potència i bondat. I aquesta força de Déu, quan acollim el do de la fe, actua a través nostre per remoure les grans muntanyes de la vida: les nostres pors, els nostres temors, la nostra indecisió, i fins i tot i principalment, el nostre pecat.

Déu vol que creguem en Ell, no per esclafar-nos amb la seva majestat i omnipotència, sinó per actuar en el nostre món a través nostre, a través de la nostra fragilitat i petitesa. És així com va fer amb Maria, figura paradigmàtica de la fe en Crist; buida de si mateixa, es va omplir de la Paraula que ella havia d'engendrar en el seu ventre, per tal que Déu obrés en ella meravelles. Un cop engendrada en ella aquesta Paraula divina, va viure la seva vida de fe com “servent sense cap mèrit”. El do acollit de la fe és el reconeixement més gran d'un Déu que fa de l'acollida dels qui creuen en Ell, dels qui tenen fe en Ell, el sentit de la seva crida a la humanitat sencera: “Veniu a mi.” ■

Diumenge XXVII de durant l'any

Lectura primera

Ha 1,2-3.2,2-4

El just viurà perquè ha cregut

Lectura de la profecia d'Habacuc

Fins quan, Senyor, demanaré auxili i no m'escoltareu, cridaré: "Violença", i no em salvareu? Per què deixeu que vegi aquestes calamitats i contempli tantes penes? Tinc davant els ulls devastacions i violències; hi ha baralles i s'aixequen discòrdies.

El Senyor em respongué: "Escriu una visió, grava-la sobre tauletes d'argila, que es puguin llegir corrents. És una visió per a un moment determinat, que aspira al seu terme, i no fallarà. Espera-la, si es retardava; segur que vindrà, no serà ajornada. L'home d'esperit orgullós se sentirà insegur, però el just viurà perquè ha cregut."

Evangelí

Lc 17,5-10

Només que tinguéssiu fe

Lectura de l'evangelí segons sant Lluç

Salm responsorial

94

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa, aclamem la Roca que ens salva; presentem-nos davant seu al·loar-lo, aclamem-lo amb els nostres cants.

R. Tant de bo que avui sentíssiu la veu del Senyor:

"No enduriu els vostres cors."

Veniu, prostrem-nos i adorem-lo, agenollem-nos davant el Senyor, que ens ha creat, ell és el nostre Déu, i nosaltres som el poble que ell pastura, el ramat que ell mateix guia. R.

Tant de bo que avui sentíssiu la seva veu:

"No enduriu els cors com a Meribà, com el dia de Massà, en el desert, quan van posar-me a prova els vostres pares, i em temptaren, tot i haver vist les meves obres." R.

En aquell temps, els apòstols digueren al Senyor: "Doneu-nos més fe." El Senyor els contestà: "Només que tinguéssiu una fe menuda com un gra de mostassa, si dèieu a aquesta morera: 'Arrenca't de soca-rel i planta't al mar', us obeiria.

Suposem que algú de vosaltres té un esclau llaurent o pasturant el ramat. Quan ell torna del camp, li dieu mai que entri de seguida i sigui

Lectura segona

2Tm 1,6-8.13-14

No t'avergonyeixis del testimoni que donà el nostre Senyor

Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu

Estimat, et recomano que procuris revifar la flama del do de Déu que portes en virtut de la imposició de les meves mans. L'Esperit que Déu ens ha donat no és de covardia, sinó de fermesa, d'amor i de seny. Per tant, no t'avergonyeixis ni del testimoni que donà el nostre Senyor ni de mi, que estic empresonat per ell; tot el que has de sofrir juntament amb l'obra de l'evangelí, suporta-ho amb la fortalesa que Déu ens dona. Tingues com a norma la doctrina sana que has escoltat dels meus llavis, i viu en la fe i en l'amor de Jesucrist. El tresor que t'ha estat confiat és valuós. Guarda'l amb la força de l'Esperit Sant que viu en nosaltres.

Al·leluia

La paraula del Senyor dura per sempre, i aquesta paraula és l'evangelí que és anunciat.

a taula? No li dieu, més aviat, que prepari el sopar, que estigui a punt de servir-vos mentre mengeu i beveu, i que ell menjarà i beurà després? I quan l'esclau ha complert aquestes ordres, qui ho agraeix? Igualment vosaltres, quan haureu complert tot allò que Déu us mana, digueu: 'Som servents sense cap mèrit: no hem fet altra cosa que complir el nostre deure.' ■

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC C; FERIA I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 3

Octubre

5. DIUMENGE

XXVII Diumenge de durant l'any, Verd.
Lectures: Habacuc 1,2-3; 2,2-4 / Salm 94 / 2 Timoteu 1,6-8.13-14 / Lluç 16,19-31
SANTORAL: Atilà, b.; Caritina, vg.; Faustina Kowalska, rel.; Plàcid, mjo. i mr.

6. DILLUNS

Fèria, Verd. O bé, **Sant Bru, prev.** (ML), Blanc. Lectures: Jonàs 1,2-2,1.11 / Salm Jonàs 2,3.4.5.8 / Lluç 10,25-37
SANTORAL: Emili, mr.; Fe, vg. i mr.; Maria de les Cinc Llagues, rel.

7. DIMARTS

Mare de Déu del Roser (MO), Blanc. Lectures: Jonàs 3,1-10 / Salm 129 / Lluç 10,38-42
SANTORAL: Julita, vg. i mr.; Marc, p.; Sergi, mr.

8. DIMECRES

Fèria, Verd. O bé, **Santa Faustina Kowalska, vg.** (ML), Blanc. Lectures: Jonàs 4,1-11 / Salm 85 / Lluç 11,1-4.
A Lleida: **Sants Àngels de la Guarda** (MO), Blanc

SANTORAL: Demetri, mr.; Mare de Déu del Remei, Simeó el Just, prof.

9. DIJOUS

Fèria, Verd. O bé, **Sants Dionís, b. i comp. mr.** (ML), Vermell. Lectures: Malaquies 3,13-4,2a / Salm 1 / Lluç 11,5-13
SANTORAL: Abraham, patr. i Sara; Lluís Bertran, prev.

10. DIVENDRES

Fèria, Verd. O bé, **Sant Tomàs de Villanueva, b.** (ML), Blanc. Lectures: Joel 1,13-15; 2,1-2 / Salm 9 / Lluç 11,15-26
SANTORAL: Daniel Comboni, prev. i fund.; Hug de Mâcon, ab. i b.; Sabí, erm.

11. DISSABTE

Del dissabte, Verd. O bé, **Sant Joan XXIII, p.** (ML), Blanc. O bé, **Santa Maria Soledat Torres Acosta, vg.** (ML), Blanc. O bé, **Memòria de Santa Maria en dissabte** (ML), Blanc. Lectures: Joel 3,12-21 / Salm 96 / Lluç 11,27-28
SANTORAL: Alexandre de Sauli, b.; Germà, b. i mr.

El Sant 6 d'octubre

Bru de Colònia, ermità i fundador

Bru va néixer el 1030 a Colònia, en el si de la distingida família Hartenfaust. Després d'estudiar a l'escola catedralícia de Reims, el 1055 fou ordenat prevere i esdevingué canonge de Sant Cunibert. Un any després ja era professor de teologia a Reims, fins al 1074, quan l'arquebisbe Manasés el designà canceller de la ciutat. El 1076, Bruno i altres preveres denunciaren Manasés per la seva incapacitat per exercir el càrrec de llegat papal, i això obligà Bruno a fugir de Reims. Després de passar un temps a Colònia, el 1080 retornà a Reims, i, tot i que el poble el volia com a arquebisbe, Bru optà per una vida eremítica. Es retirà sota el guiatge de sant Robert de Molesme (fundador del Cister) fins al 1084, quan marxà a Grenoble amb sis companys. Allí, sant Hug de Grenoble, de qui Bru fou confessor, li assignà un indret soli-

tari i muntanyós anomenat La Grande Chartreuse. Hi construïren un oratori i cel·les individuals, seguiren de manera senzilla la regla de sant Benet i visqueren en pobresa, treball manual, pregària i còpia de manuscrits. Tot i que encara no tenien una regla escrita, aquest estil de vida donà lloc posteriorment a l'Orde cartoixà. El 1090, el papa Urbà II —que havia estat deixeble seu a Reims— el cridà a Roma com a assessor en la reforma del clergat. Tot i això, Bru va obtenir permís per reprendre la vida eremítica fins a la seva mort, el 6 d'octubre. Mai no fou canonitzat formalment, atesa l'aversion dels cartoixans als honors públics, però el 1514 el papa Lleó X concedí a l'Orde la celebració de la seva festa, i el 1623 el papa Gregori XV el va canonitzar pel procediment de canonització equivalent o extraordinària.

MN. RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat
de Tarragona

Que el nou curs ens porti a descobrir les maneres per educar en l'esperit de la litúrgia, en la seva essencialitat, no només en les formes externes

No desfigurem la litúrgia

Al setembre toca inici de curs amb els millors propòsits pastorals i bona voluntat per continuar i aprofundir en el camí eclesial. Som encara dins de l'Any jubilar que ens fa prendre consciència que som pelegrins en l'esperança vers la plenitud de la caritat, que és el Regne de Déu. Tenim el goig del nou pontificat, el papa Lleó, zelós de promoure la unitat dins l'Església i missatger de la pau. Una pau que volem a tot el món, ja que els conflictes d'Europa (Ucraïna) i, sobretot, a la Franja de Gaza, són insuportables al cor. Preguem per la pau i visquem la benaurança de la pau: "Feliços els qui treballen per la pau, que ells seran anomenats fills de Déu."

La litúrgia eucarística i sacramental forma part de l'essencialitat de la vida eclesial. La litúrgia d'una diòcesi o d'una comunitat ha de ser objecte pastoral. No es tracta només de cercar iniciatives per tal de millorar la celebració pel que fa a les formes externes (proclamació de la Paraula, cant, predicació, acolliment...) sinó d'educar els fidels en l'esperit de la litúrgia. Descobrir-la com a pregària de l'Església, com el seu cor orant. La litúrgia és el Parenostre que, com petita llavor, s'ha fet un arbre vigorós. La litúrgia és l'exercici del sacerdoci de Crist, gloriósament ressuscitat. Deixem que la litúrgia sigui el que és, resplendor de la glòria de Déu, participació en l'ànima de l'Església que prega i lloa Déu. És el mateix Crist que ve a nosaltres en la seva Paraula i en els seus sacraments. És en Ell que trobem la unitat. Aquí comença el camí sinodal. És el camí dels qui estan units a Jesucrist en

la gràcia dels seus sacraments. No són les idees el que ens uneix, sinó el Crist que es manifesta en la litúrgia de l'Església.

Deixem-nos sorprendre per la litúrgia i entrem reverentment en la seva pregària, en els seus signes, en la seva ritualitat. La litúrgia és el centre vital de la vida de l'Església i del cristià. No desfigurem la litúrgia en allò que no és, llavors ningú en quedaria satisfet. Ja sant Pius X en una frase que se li atribueix deia: "No es tracta de pregar en la missa, sinó de pregar la missa." No celebrem la litúrgia, celebrem el do de la litúrgia. Quan aquesta es desfigura i la fem massa a la mesura de la subjectivitat, del propi gust, del si m'agrada o no m'agrada, o cau en formes ideològiques, es desvirtua en ella mateixa. Al final, cansa i deixa de ser l'àmbit de participació en el Misteri de Déu manifestat en Crist i comunicat per l'Esperit Sant. Els fidels no volen escoltar les nostres paraules sinó la Paraula de Déu. Els fidels no venen per participar en una assemblea purament humana, sinó per pregar i adorar Déu i rebre del Senyor els dons més grans: la Paraula i el Sacrament. Quan no hi ha aquesta obertura a la transcendència els fidels no tornen.

Que el nou curs ens porti a descobrir les maneres per educar en l'esperit de la litúrgia, en la seva essencialitat, no només en les formes externes. L'atracció per la litúrgia no ve de les formes exteriors, ve de dins, del Misteri que s'hi celebra: Crist en nosaltres, esperança de la glòria. És Crist mateix qui a través de la litúrgia sacramental manifesta, fa present i comunica els fruits del Misteri Pasqual. ■

Set homes de Déu (I)

Set joves han fet un pas endavant i han dit sí al projecte de Déu en la seva vida.

JOAQUIN IGLESIAS

Rector de la parròquia de Sant Fèlix

El diumenge 20 de juliol, la diòcesi de Barcelona va viure un esdeveniment extraordinari a la basílica de la Sagrada Família. El cardenal Omella va ordenar sacerdots set joves d'entre 27 i 32 anys. La diòcesi es va vestir de festa davant d'aquest gran acte, que omple d'esperança l'Església de Barcelona.

Set joves, madurs i decidits, han fet un pas endavant i han dit sí al projecte de Déu en la seva vida. Valents, preparats i fermes, inicien el seu ministeri en una Barcelona profundament secularitzada, on molts viuen al marge de Déu.

El seu testimoni, lluminós enmig del món, revela que Déu continua actuant a la penombra de molts cors. Aquests nous sacerdots, procedents de diferents parròquies i moviments, han estat capaços de sentir una crida

que va despertar en ells una inquietud profunda. S'han deixat commoure per una experiència que ho transforma tot: l'encontre amb un Jesús viu, que continua cridant i buscant col·laboradors.

Vivim temps en què molts se senten sols, i el silenci de Déu pot semblar insuportable. Però Ell veu i escolta. Coneix els anhels més profunds del cor humà i, quan entrem en sintonia amb Ell, obre nous horitzons.

Com al desert, davant de Moisès, Déu continua escoltant el clam del seu poble. També avui crida homes disposats a secundar el seu pla diví. Escolta la súplica de tants creients que, enmig del desànim, continuen esperant.

Aquests set nous sacerdots són enviats a guarir cors ferits, a acompanyar el qui pateix, a anunciar que Déu és a prop. Si per a la diòcesi aquest esdeveniment és motiu de joia, també ho és per a tot el Poble de Déu. Perquè el clam ha estat escoltat.

Perquè el Senyor de la història, sobirà de les ànimes, continua donant-nos l'aliment de la seva vida.

L'Esperit Sant —força silenciosa però real— sosté l'Església enmig dels seus vaivens i reptes. És el seu alè vital, necessari perquè continuï sent en el món brollador d'aigua viva.

Aquests set joves, un dia, van gosar obrir-se al do. Amb la força del més alt, van pregar, es van formar i van caminar a contracorrent. Avui, en els seus testimonis, parlen de llibertat, de servei, d'unió profunda amb la voluntat d'Aquell que els va cridar. Desitgen que l'Església sigui una família. Volen escoltar, acompanyar, servir. I en els seus rostres, tant com en les seves paraules, es reflecteix l'alegria. Són feliços!

Són el fruit d'un sí valent i d'un llarg camí de discerniment i entrega. Des d'ara, formen part de la gran família que és l'Església, amb la vida sacramental com a eix del seu sacerdoti, i l'Eucaristia com a cim de la seva fe. ■

Cartes

Rafael de Sivatte

El diumenge 31 d'agost, a *La Missa de La 2*, espai dirigit per Mn. Ignasi Miranda, col·laborador de *Catalunya Cristiana*, van resar pel jesuïta Rafael de Sivatte, que havia mort pocs dies abans, concretament el 28 d'agost. Esperàvem trobar-ne algun escrit a *Catalunya Cristiana*, però de moment no hi hem trobat res, cosa que ens estranya molt perquè aquest jesuïta va desenvolupar una gran tasca a El Salvador; hi va dedicar la seva vida.

BERTA VILALTA

Catalunya Cristiana va publicar la notícia de la mort del jesuïta català Rafael de Sivatte tot just l'endemà del seu traspàs a la nostra pàgina web. L'enllaç per llegir-la és el següent: <https://www.catalunyacristiana.cat/mor-rafael-de-sivatte-el-salvador-jesuïta/>

Properament en publicarem un article "in memoriam" al setmanari. Moltes gràcies per l'interès.

REDACCIÓ DE "CATALUNYA CRISTIANA"

Gràcies als lectors

Moltíssimes gràcies per llegir les meves humils aportacions en aquesta secció dedicada a les cartes del lector. Seguiu així, perquè m'animeu; sou sempre el factor positiu que m'encoratja a continuar escrivint amb més o menys encert.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE

Camí de sant Jaume

En el número 2388 de *Catalunya Cristiana*, la periodista Rosa María Jané Chueca ens diu que la Melisa Vargas ha fet el Camí de sant Jaume. Llegint el text, entenc que la Melisa el que ha fet és anar a Santiago en transport públic. Els que fem el Camí de sant Jaume sabem el que és fer turisme i el que és fer el Camí.

JAUME ESTRUCH

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

POSTALS DES D'ANDALUSIA

Arriba el Domund

Novament el Domund truca a la porta: el Diumenge Mundial de la Propagació de la fe, enguany amb el lema "Missioners d'esperança entre els pobles" i el missatge que ens va deixar el papa Francesc, de felix memòria. En homenatge a ell, m'agradaria recordar les deu coses que ell volia que recordéssim sempre els cristians.

El primer que el papa Francesc vol que sàpigues és que "Crist va venir a oferir amor i salvació a tothom, però de forma especial als pobres".

Segon, que l'Església ha de tenir tres qualitats per sobre de totes: "Humilitat, senzillesa i una capacitat més gran de silenci." Tercer, que "evangelitzar significa anar a trobar la gent on és, ser capaços d'entendre'n els dubtes i frustracions, comprendre el que porten a sobre".

La quarta cosa que el Papa vol que sàpigues és que "Déu mai no es cansa de perdonar-nos. Som nosaltres els qui ens cansem de demanar-li perdó".

Cinquè, que "tots siguem franciscans", és a dir, que no ens oblidem dels pobres, que siguem sempre una comunitat humil i senzilla, on tots som iguals, amb un amor especial pels més necessitats.

Sisè, que "la fe es proposa, no s'imposa".

Setè, que "la construcció d'un món millor comença no amb una plataforma política, sinó amb la conversió personal".

Vuitè, que "mai no ens deixem vèncer pel pessimisme".

Novè, que "sempre mantinguem un somriure al rostre".

Desè, que, "malgrat les diferències, estiguem units".

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Presentat un estudi del “Llibre vermell de Montserrat”, a càrrec del P. Gregori M. Estrada

Aquest treball atorga gran importància a la dansa com a element primordial del cançoner montserratí

MAC

Fotos: Agustí Codinach
Barcelona

Dimarts 16 de setembre es va presentar al Palau de la Música Catalana *El Llibre vermell de Montserrat. Estudi i transcripció dels cants i les danses*, del P. Gregori M. Estrada (1918–2015), publicat per Tritó Edicions i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC).

Es tracta d'un exhaustiu estudi sobre el *Llibre vermell de Montserrat*, cançoner medieval que ha esdevingut una de les obres més rellevants del patrimoni català. L'edició, que coincideix amb la celebració del Mil·lenari de Montserrat, inclou la traducció al castellà i a l'anglès de tot el seu contingut.

L'acte va comptar amb la presència del P. Efreim de Montellà, monjo de Montserrat i prefecte de l'Escolania; Josep Maria Gregori, musicòleg i membre de l'IEC; Martí Beltran, musicòleg i autor de la introducció, i Arnau Farré, cap de publicacions de Tritó Edicions. També hi foren presents Teresa Cabré, presidenta de l'IEC; Núria Mañé, directora de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, i Llorenç Caballero, director de Tritó Edicions.

L'activitat musicològica més important que va a dur a terme el P. Gregori al llarg de la seva trajectòria —hi va estar treballant fins una setmana abans del seu traspàs— va ser l'estudi i la transcripció dels cants dels pelegrins del *Llibre vermell de Montserrat*, amb la proposta d'interpretació dels signes de dansa que conté el manuscrit. “Una obra de llarga gestació”, va posar en relleu Arnau Farré. I va afegir:

“La gran aportació del P. Gregori va ser la reconstrucció escenogràfica de les peces susceptibles de ser ballades.”

El P. Efreim de Montellà va explicar el context en què va néixer aquest llibre: “Els pelegrins que pujaven a Montserrat al segle XIV necessitaven un temps per anar-hi i, després, hi feien estada durant dos o tres dies. El còdex és un compendi de textos teològics i devocionals, també de cançons, que la comunitat benedictina ofería als pelegrins. Va ser útil durant uns cent anys; posteriorment, va quedar oblidat a la sagristia. Un cop a l'arxiu del monestir, el van restaurar i li van posar unes tapes vermelles; d'aquí el nom que rep actualment.”

Un dels aspectes més destacats del treball del P. Gregori és la importància concedida a la dansa com a element primordial del cançoner montserratí, que es va plasmar en una interpretació coreogràfica, a finals dels anys setanta, a través de l'agrupació de música antiga Ars Musicae de Barcelona i l'Esbart Dansaire de Rubí.

Josep Maria Gregori va recordar que una primera aproximació a la tasca d'investigació del P. Estrada centrada en el *Llibre vermell de Montserrat* com a objecte d'estudi es va presentar al I Congrés de Cultura Catalana el 1977. El musicòleg va voler subratllar “el rigor científic extrem” amb què treballava l'insigne monjo. “Un *modus operandi* d'intensa meticulositat que ens ha deixat un llegat inqüestionable”, va dir. Gregori va qualificar el còdex com “un dels grans tresors europeus de l'edat mitjana”.

Arnau Farré, el P. Efre de Montellà, Josep Maria Gregori i Martí Beltran, minuts abans de començar la presentació.

Per la seva banda, Martí Beltran va afirmar que “el P. Gregori va treballar en l’estudi dels cants i danses del *Llibre vermell* durant gairebé tota la seva vida, sigui per facilitar-ne la interpretació o simplement per aprofundir en els entrellats de l’obra i donar-los a conèixer de la forma més pedagògica possible”. “Una feina —va assenyalar— que l’autor va començar amb notes i partitures fetes a mà, així com amb tota una munió d’esquemes que pretenien fer més entenedora la teoria que anava desplegant al voltant de la dansa i els diferents senyals que anava trobant al manuscrit.”

Cal dir que el lector pot accedir a través d’un codi QR a l’enregistrament fet per l’Escolania de Montserrat de totes les peces del cançoner del *Llibre vermell* en les transcripcions del P. Gregori M. Estrada. ■

El volum ve acompanyat d’una separata amb les transcripcions en notació moderna.

Projecte Endavant mares Per una maternitat positiva i feliç

38 anys al costat de la maternitat vulnerable

Ajudem i oferim suport humà a la dona durant tot l'embaràs i el primer any del nadó

ES76 2100 0541 86 0200123371

 bizum 01859

www.fundacioprovida.org

 @endavantmares

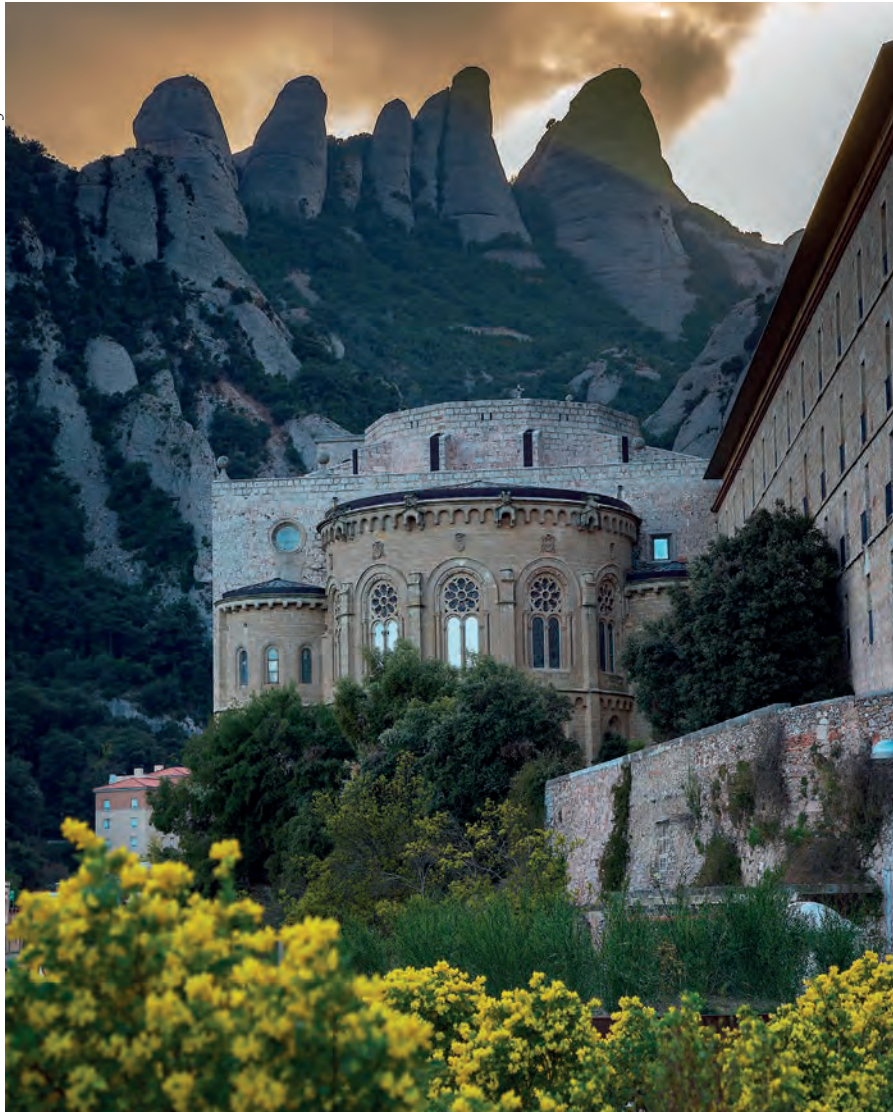
Col·labora!

Exposició sobre Montserrat a Roma

El Pallazzo della Cancelleria acull una mostra fins al 14 d'octubre

Agustí Codinach

La mostra s'ha organitzat dins del marc del Mil·lenari de Montserrat.

REDACCIÓ

Amb un llenguatge contemporani, l'exposició explica l'essència de les virtuts benedictines

Després del Parlament Europeu, Roma acull una exposició en el marc del Mil·lenari de Montserrat. La mostra *Montserrat: una contribuzione benedettina nella costruzione dell'Europa* es pot visitar al Pallazzo della Cancelleria de Roma, que es compon de recursos tecnològics destinats a expressar els valors benedictins que han fet de l'abadia de Montserrat un exemple viu de la construcció d'Europa i de l'aplicació de la Regla de Sant Benet.

D'aquesta manera, mitjançant un llenguatge contemporani i seguint els corrents comunicatius més actuals, s'explica l'essència de les virtuts benedictines a partir d'elements com el mateix lema escollit per al Mil·lenari: *Ora, Lege, Labora, Rege te Ipsum, In Communitate*. Es posa un especial èmfasi en el valor de comunitat de Montserrat com a monestir i santuari, que s'ha mantingut inalterada al llarg de mil anys.

Per fer-ho, es compta amb recursos que permeten als visitants de l'exposició gaudir d'una experiència immersiva que els porta a visitar els llocs del monestir que habitualment són inaccessibles. Així mateix, l'exposició també ofereix testimonis de persones, tant de caràcter anònim com de reconeixement internacional, que presenten les diferents maneres de viure i entendre Montserrat.

L'exposició s'ha organitzat amb el suport de la Direcció General d'Afers Religiosos i del Departament d'Acció Exterior de la Generalitat de Catalunya, mitjançant la seva delegació a Itàlia.

La inauguració oficial va tenir lloc el 3 d'octubre i va comptar amb la presència dels màxims representants de l'abadia de Montserrat, com el P. Manel Gasch, abat de Montserrat, i el P. Bernat Juliol, comissari del Mil·lenari, així com de Salvador Illa, president de la Generalitat de Catalunya. Durant l'acte va actuar l'Escolania de Montserrat.

Amb motiu del Mil·lenari i com a preludi del 40è aniversari del Festival de Peralada, coincidint també amb l'Any Jubilar, Roma ha estat l'escenari d'una edició singular del festival empordanès. Del 1 al 3 d'octubre, diferents espais emblemàtics de la capital italiana han acollit concerts i conferències que, conjuntament amb l'exposició, han posat en valor el diàleg entre espiritualitat, patrimoni i creació artística. ■

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

El cervell humà encara és objecte d'investigacions

Flickr / sophie & cie

Els científics han investigat com es creen els primers records de la vida.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

El nostre cervell té una gran capacitat d'emmagatzemar records. Ja se sap, per càlculs molt meticulosos que s'han fet, que ens hi cap la informació d'uns dos petabytes i mig, és a dir, unes mil vegades la capacitat d'un disc dur d'un ordinador normal, o, si voleu, mig milió de pel·lícules en HD. Ara bé, als primers anys de la nostra vida encara no s'ha arribat al funcionament correcte del conjunt de tota la nostra

massa cerebral. En particular se sap que els processos de memòria abans dels dos anys no funcionen encara correctament, cosa que fa que els records no arribin ni a formar-se, i això ha rebut un nom: amnèsia infantil. L'explicació donada pels científics és que la regió del cervell anomenada hipocamp, responsable dels records, triga més a madurar que la resta de les regions cerebrals.

Però ara hi ha hagut qui ha volgut precisar-ho més, fent investigacions sobre això. El grup dirigit pel doctor Nicholas B. Turk-Browne, de la Universitat Yale, va voler esbrinar fins a quin punt aquesta explicació és exacta. I amb la tècnica de la ressonància magnètica funcional va estudiar com es crearien els primers records de la vida. Van escanejar els cervells de 26 nens d'edats compreses entre els 4 mesos i els 2 anys, fent-los mirar una imatge o un objecte que no havien vist mai i uns minuts després se'ls tornava a ensenyar la mateixa figura.

Per la reacció que feien s'endevinava que recordaven la cosa vista per primer cop. Conclusió: és fals que l'hipocamp no funciona fins passats dos anys; el que passa no és que no es formin records, sinó que el cervell encara no sap com accedir a les dades que se li han donat. El problema no és, doncs, no formar records sinó saber-los portar a la consciència. Així s'expliquen aquests científics de Yale.

Què hi hem d'afegir nosaltres? Que ens sembla una qüestió de poc interès, perquè el que interessa de debò del nostre cervell no canvia gens, tant si els nostres records comencen a formar-se abans dels dos anys com si ho fan després. Però no hem volgut passar per alt comunicar-vos aquesta notícia que ens ha arribat perquè ens mostra fins a quin punt s'entretenen els científics a voler precisar les dades que s'obtenen de les observacions que fan per tal de conèixer millor l'obra de Déu. ■

GENT DE CASA

Ramon Maria Serchs

Fundació Pere Tarrés

El Programa Ramon M. Serchs va adreçat a monitors de centres d'esplai.

**JOAN
PALLARÈS-PERSONAT**
Historiador

Ramon Maria Serchs i Santamaria va néixer a Berga el 21 de novembre del 1961. Va mostrar des de ben petit un amor extraordinari cap a la cultura popular i tradicional i cap al món de l'escoltisme i els esplais, que va viure des d'infant pujant tots els graons d'iniciació i coneixent per dins el moviment.

Va arribar a monitor d'infants, adolescents i joves i va destacar en l'organització d'activitats i pel seu entusiasme, també per les colònies que organitzava.

La seva pròpia afició el va fer decantar cap als estudis de magisteri; també es va plantejar seguir la seva fe i sentí la crida vocacional. Va ingressar al Seminari, i va continuant les seves feines de monitor. Va ser ordenat sacerdot, incorporat a la diòcesi de Solsona; va continuar la seva feina al costat d'infants i joves.

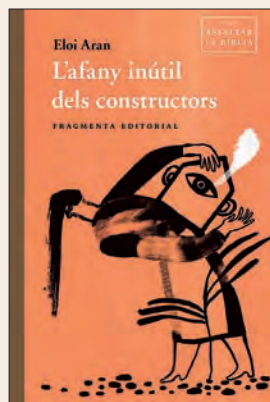
Igualment també col·laborà en algunes publicacions, de les quals destaca *Pren-te temps* o *La formiga del primer Nadal*. També va dirigir durant un breu temps, al final de la seva vida, la revista diocesana *Solc*, després de l'entrebanc que un article va afectar la publicació.

Va ser delegat de mitjans de comunicació del bisbat solsoní i professor de la Facultat de Comunicació

Blanquerna, de la Universitat Ramon Llull. Malauradament, aquesta vida terrenal li va ser prou curta, malgrat deixar petjada profunda. Déu el va cridar, als 41 anys, a Balsareny, el 12 de setembre del 2002.

Actualment el Moviment de Centres d'Esplai Cristians Catalans, amb la Fundació Pere Tarrés, porta a terme el Programa Ramon M. Serchs per a monitors de centres d'esplai per a la seva formació i desenvolupament.

S'utilitza sovint com a màxima en el moviment d'esplais una frase que ell solia repetir i que deia "Fer de monitor vol dir venir a servir, no ser servits"; també al seu poble natal de Berga hi ha un Centre Obert que porta el seu nom. ■

ELOI ARAN

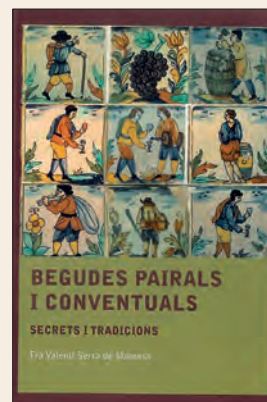
L'afany inútil dels constructors
Fragmenta Editorial, 2025,
80 pàg.

Què manté units els habitants d'una ciutat? L'arquitecte i teòleg Eloi Aran es pregunta per aquell element invisible però fonamental que cohesiona les comunitats. Reflexiona sobre la utilitat i l'eficiència que marquen la nostra època.

**MIQUEL SEGURO
MENDLEWICZ**

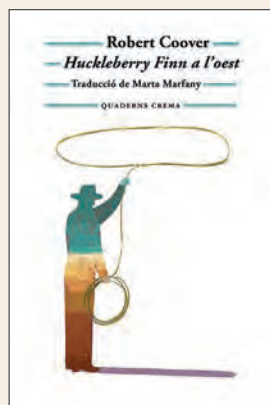
La seducción del encanto
Editorial Herder, 2025, 296 pàg.

Vivim en el temps del desànim. Aquest llibre posa en relleu el desig d'una societat més justa, alhora que planteja una pregunta urgent: és encara possible retrobar l'encís del món? Es tracta d'una necessitat vital...

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Begudes pairals i conventuals
Editorial Mediterrània, 2025,
104 pàg.

Propostes gastronòmiques de la cuina pairal i de convent que ens ensenyen a menjar i a beure d'una manera moderada i assenyada. Alhora, ens orienten per poder treure el màxim profit dels recursos naturals.

ROBERT COOVER

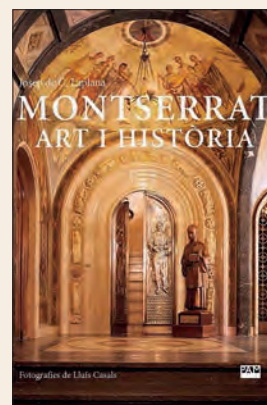
Huckleberry Finn a l'oest
Quaderns Crema, 2025,
336 pàg.

En Huckleberry Finn s'ha fet gran i esdevé testimoni del naixement de l'Amèrica moderna, que paga el progrés amb la sang dels pobles nadius i dels antics esclaus. Una història que explora les contradiccions del somni americà.

SERGI PITARCH

29-0. Les hores del caos
Edicions Bromera, 2025,
224 pàg.

Aquest volum és el resultat d'una investigació rigorosa que reconstrueix, hora per hora, els fets esdevinguts durant la dana del 29 d'octubre del 2024: els errors, els encerts, els silencis, les decisions que van costar vides...

JOSEP DE C. LAPLANA

Montserrat. Art i història
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2025, 286 pàg.

Segona edició de l'obra amb motiu del mil·lenari del monestir de Montserrat. Llibre de referència, molt il·lustrat, que documenta tota la història i l'art del cenobi, des de la seva fundació l'any 1025 fins als nostres dies. (Ramon Ribera)

CRÍTICA DE CINEMA

Trobar respostes

TERESA GOMÀ I RIBAS,
RSCJ

Carla Simón completa la trilogia sobre la seva vida que va iniciar amb *Estiu 1993* i va prosseguir amb *Alcarràs*. Tres històries amb regust de teràpia personal per desentranyar en pròpia pell aquella pregunta que tots ens vam fer algun dia: “I jo, d’on vinc?” En el seu cas, la resposta és concreta i complexa alhora, perquè va créixer amb un dol punyent al cor.

En aquesta obra, la directora busseja en l’Atlàntic de Galícia, on vivia la família del seu pare i on ell va morir de sida sense arribar a conèixer la seva filla. I s’endinsa en cadascun dels personatges familiars per cercar d’obtenir un certificat per a una beca, al mateix temps que indaga detalls d’aquells anys per trobar-hi respostes que encara resten amagades. I ho fa

amb intimisme, amb sinceritat, amb dolor... perquè així va ser la infància i primera joventut de Carla Simón.

També aprofita la pel·lícula per mostrar-nos la societat espanyola dels anys vuitanta, malalta d’heroïna i de sida, avergonyida de si mateixa, que va tancar els ulls davant d’aquesta realitat per veure si així podia esborrar-la de la seva memòria.

Romería és una pel·lícula que commou i que marca profundament. És una història per pensar i repensar, amb múltiples detalls que reviu amb el pas de les hores... perquè no hi ha biografia que no connecti amb alguna cosa de la nostra pròpia vida. I gràcies a les preguntes d’altres, tots anem resolent les nostres. ■

AMB BON HUMOR

“ROMERÍA”

DIRECTORA: Carla Simón

GUIÓ: Carla Simón

REPARTIMENT: Llúcia García, Mitch Martín, Tristán Ulloa, Celine Tyll, Miryam Gallego, José Ángel Egido, entre d’altres

MÚSICA: Ernest Pipó

Espanya, 2025

Drama, 115 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

La tasca crucial dels voluntaris

PERE FÀBREGUES I MORLÀ
Llibreter

AUTORS DIVERSOS (PEIO SÁNCHEZ, COORD.)

Proyecto «Hospital de campaña». Una propuesta hacia las periferias
Editorial PPC, 2018, 184 pàg.

El llibre de què us parlo ja té vuit anys i tristament és ben actual a causa de l'escriuïdor temps en què vivim, on la pobresa cada vegada és més extrema i hem arribat a convertir l'atrocitat de les guerres en extrems inhumans indignes, fent servir la fam com a munició.

El nucli central de l'Església catòlica és l'Evangeli i la resta de formes, ritus i normes s'han de supeditar als evangelis i ser-ne servidors agosarats, si no volen aigualir el seu missatge.

La crida a anar a les perifèries interpel·la de forma expressa la pobresa i aquesta és incòmoda en tenir-la a prop, perquè ens és més fàcil cridar fins a esgargamellar-nos pels genocidis, que no pas atendre el que jau ferit a la vorera del nostre carrer. Parlar del samarità de fa vint segles no guareix el que continua ferit i malfalt a les portes de casa.

Hem de continuar amb el nostre crit de protesta, és clar que sí, la veu a favor dels que no tenen veu s'ha de sentir com més fort millor i a tot arreu, però també hem de fer costat als que treballen dia a dia contra la maleïda pobresa. Sempre que parlem del bon samarità trobo a faltar la referència a l'hostaler que es va fer càrrec del ferit, el va guarir i el va alimentar, potser gràcies a la bondat del samarità, però fent la feina necessària pel bé del necessitat.

El llibre ens parla dels voluntaris i dels que fan possible els Hospitals de Campaña i no dubta a donar suport a obrir les portes dels temples per a aquesta acció amb "*sabor robusto de Evangelio*", com diu la contraportada i en què els diferents autors es comprometen.

És incòmode per als coordinadors, que a vegades es veuen abocats a posar per davant la possibilitat d'haver de demanar perdó abans de demanar permís, perquè l'exigència és urgent i no permet esperar.

Llegiu-lo i comprovareu la incommutat de la seva actualitat.

I a tots els voluntaris, que, a la llum de l'Evangeli o de la seva innata bondat, no defalleixen, gràcies! ■

UN NOU LLINDAR

Migrants i refugiats

A l'Evangeli, en un dels diàlegs dels apòstols amb Jesús, li diuen:

"Senyor, doneu-nos més fe!"

(Lc 17,5-6). Per la necessitat que en tenim, ens toca fer la mateixa petició a Jesús, ja que és la falta de fe o una fe molt feble la que fa que els nostres compromisos no arribin a bon port. La fe es demostra amb els fets, com diu l'apòstol sant Jaume: "La fe si no es demostra amb les obres, la fe tota sola és morta" (Jm 2,17). I aquests fets són, sobretot, de disponibilitat i de servei als germans.

Tenim l'oportunitat de posar la nostra atenció en un dels fets que més identifiquen el moment actual i sobre el qual la Jornada Mundial del Migrant i Refugiat ens demana una major atenció i sensibilitat. El papa Francesc ho concretava així: acollir, protegir, promoure i integrar. És el resultat d'una lectura creient que hem de fer d'aquest signe dels temps. No oblidem que Jesús diu "era foraster, i em vau acollir" (Mt 25,35). Es tracta de promoure una profunda conversió personal, pastoral, social i política, si és que realment la paraula de Jesús ens toca el cor i li donem la resposta que espera acollint els migrants i refugiats.

Partim del que som, tenint molt present el do que hem rebut, perquè "Déu no ens ha donat un esperit de covardia, sinó un esperit de fortaleza, d'amor i de seny. Per tant, no t'avergonyeixis de donar testimoni de nostre Senyor" (2Tm 1,7-8a). Som conscients d'aquest do? Es tracta d'una nova mentalitat cristiana que troba la seva força en la passió de Crist i en el sentit del sofriment. Seguint l'exemple de Jesucrist que experimenta el dolor que provoca el rebuig per part de la gent, el cristià respon fent el bé, donant-se, com Ell, per amor als altres.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

Catalunya + Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro

Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Sotsdirectora: Carme Munté Margalef

Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat

Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:

Xavier Alegre, Jesús Alturo, Pilarín Bayés,

Joan Boronat, Alfons Calderón, Pilar Casals,

Teresa Casillas, Adrià Castelló, Pere Fàbregues,

Juanjo Fernández, Antonio Gil, Teresa

Gomà, Joaquín Iglesias, Ignasi Miranda,

Glòria Monés, Lucia Montobbio, Francesc

Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique,

Rafael Serra, Sebastià Taltavull, Lluç Torcal

Redacció, administració, publicitat i

promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014

BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-

cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon

industrial El Cementiri. Tel. 938 788

403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Difusió controlada per

Les opinions expressades pels nostres

col·laboradors no reflecteixen necessà-

riament la d'aquest setmanari

Agenda

Altres bisbats

JUBILEU

El **diumenge 12 d'octubre**, a les 10.30, Jubileu dels Catequistes *Transmissors d'esperança* al Seminari de Menorca: benvinguda, xerrada de Mons. Salvador Giménez; preguntes i diàleg; descans i peregrinació a la catedral, eucaristia jubilar i enviament.

Barcelona

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **diumenge 5 d'octubre**, a les 17.30, concert de piano a favor de la Fundació Mirada de Esperanza; el **divendres 10**, a les 20.00, *Del diví a l'humà*, a favor de la Fundació Mirada de Esperanza; el **dissabte 11**, a les 20.30, concert de Vocalia Taldea a favor de la Fundació Manos Providentes (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

ÀMBIT MARIA CORRAL

El **dimarts 7 d'octubre**, a les 18.30, espai de formació amb Francesc Torralba sobre *El combat contra el desencís*. Algunes claus al recinte modernista de Sant Pau de Barcelona. Inscripcions: tel. 619 575 027.

SOPARS ALPHA

El **divendres 10 d'octubre**, a les 20.30, comencen els Sopars Alpha per a Joves *Vine a conèixer Jesús*. Els joves ensenyen els joves. Basílica de la Concepció, c/ Aragó, 299 - Barcelona.

URC

El **dissabte 11 d'octubre**, a les 10.00, jornada de formació sobre *Creació i salut* amb el Dr. Jaume Duran al col·legi Santa Dorotea de Barcelona (www.urc.cat).

CATECUMENAT

El **dissabte 11 d'octubre**, a les 11.00, celebració dels 25 anys del catecumenat a Catalunya a la basílica de la Sagrada Família.

VI CICLE DE CONCERTS D'ORGUE

El **diumenge 12 d'octubre**, a les 18.00, concert de Josuè Blanco a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià (pl. Sarrià - Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

Els **dijous del 30 d'octubre al 27 de**

novembre, a les 19.00, curs *Què vol dir creure avui? Aproximacions a la fe* (tel. 933 172 338).

Girona

CAPUTXINS

El **diumenge 5 d'octubre**, a les 19.30, professió solemne com a frare caputxí d'Enric Casanovas al convent de la Visitació d'Arenys de Mar.

ROMÀNIC

El **dissabte 11 d'octubre**, a les 11.30, conferència *El relleu romànic de Breda* amb Imma Lores al Museu d'Art de Girona.

Lleida

CONCERT

El **dimecres 8 d'octubre**, a les 19.00, concert de l'Orquestra Simfònica Juvenil de Weimar a l'església de la Sang de Lleida.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 17 al 19 d'octubre**, activitat *Contemplació, natura i pregària del cor* (tel. 973 291 699).

Tarragona

MARE DE DÉU DEL PILAR

El **diumenge 12 d'octubre**, a les 10.00, ofrena floral i missa baturra presidida per l'arquebisbe Joan Planellas a l'església parroquial de Sant Joan Baptista de Valls.

Urgell

URGELIA SACRA

El **divendres 10 d'octubre**, a les 19.00, visita guiada *De Sant Roc a Santa Rosa. Descubrim les capelles de la Seu d'Urgell*. Punt de trobada: Museu-Catedral de la Seu d'Urgell.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè creients de diferents tradicions religioses treballin plegats per defensar i promoure la pau, la justícia i la fraternitat

JESÚS AVEZUELA

Director general de la Fundació Pau VI

“En el diàleg és fonamental cercar la veritat i el bé comú”

MERCÈ RAGA I CARME MUNTÉ

La Universitat Pontifícia Comillas i la Fundació Pau VI han commemorat el centenari del naixement del sacerdot jesuïta José María Martín Patino amb un seguit d'activitats basades en el diàleg i la cultura de l'encontre. El colofó el va posar dimecres 17 de setembre un diàleg protagonitzat per Luis Argüello, president de la Conferència Episcopal Espanyola, i Salvador Illa, president de la Generalitat de Catalunya, a Madrid, moderat per Jesús Avezuela, director general de la Fundació Pau VI.

Quina valoració fa del diàleg entre Salvador Illa i Luis Argüello?

El papa Lleó XIV diu que el diàleg s'ha convertit en una necessitat urgent dels nostres dies. En aquest sentit, ha estat un excel·lent exercici de diàleg d'altura entre aquestes dues personalitats. Hem conversat sobre la polarització, els perills dels sistemes democràtics moderns i la necessitat d'establir ponts, cosa que no significa buscar el terme mitjà o renunciar a principis però sí una passió per trobar els punts que ens serveixin de suport. També s'ha qüestionat que es critiqui la polarització alhora que s'utilitza per obtenir resultats electorals.

La conversa ha abordat la crisi actual de la democràcia?

La conversa s'ha anat endinsant en altres riscos per a la convivència amb l'ascens de líders internacionals que, si bé són elegits democràticament, en ocasions poden provocar dubtes, especialment en

la població més jove, sobre la pròpia democràcia. El debat també ha tractat altres temes com la interrelació entre política i religió, les migracions, la integració i el factor cultural, així com la solidaritat i el principi d'identitat territorial. En suma, ha estat una conversa interessant, profunda, que ha exemplificat el bon diàleg entre dues grans personalitats.

Què simbolitza aquest diàleg actualment?

Cada moment històric té les seves peculiaritats i singularitats, però avui estem vivint moments d'extrem. Necessitem ponts, encontres, diàlegs, persones, líders que donin exemple, perquè al final la societat acaba reproduint allò que els nostres líders —de la política, la religió, la cultura, la ciència— fan i representen. Creiem que és un moment necessari on es posi en representació aquest diàleg veritable i la recerca d'espais de debat serà. En el diàleg és fonamental cercar la veritat i el bé comú entre les persones que hi intervenen, escoltar-se i interpel·lar-se les unes a les altres. D'altra banda, també crec que cal fomentar una participació, un compromís i una responsabilitat dels ciutadans. Una cosa és l'activisme i una altra és la responsabilitat. I ens estem oblidant de la responsabilitat ciutadana i de les mateixes institucions.

El diàleg i la cultura de l'encontre va ser el principal llegat del jesuïta José María Martín Patino?

El seu propòsit principal era fomentar el diàleg entre pensadors, especialistes, científics, persones d'acció diversa, de diferent ideologia en l'espectre polític. Aquest és el llegat que ha deixat i amb el qual la Càtedra José María Martín Patino de la Universitat Pontifícia Comillas continua i que volem reconèixer també des d'altres institucions com la Fundació Pau VI. Ara no ens en recordem, però en el moment de la transició també hi havia polarització. En aquest sentit, la figura de Martín Patino va ser un pont entre posicions molt diverses i allunyades.

El baño.

Hi ha banys i banys. Els de Roca compten amb el millor disseny i la tecnologia més avançada per oferir solucions sostenibles i de qualitat, i garantir la millor experiència a l'espai de bany.